

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2023

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Schadevergoedingsrecht	2
Handhaving	3
Omgevingsrecht	3
Wabo	3
Natuurbescherming	10
Waterwet	14
Ambtenarenrecht	14
Werkloosheid	15
Bijstand	15
Sociale zekerheid overig	16
Bestuursrecht overig	17
Arbeidsomstandighedenwet	17
Belastingdienst-Toeslagen	18
Wegenverkeerswet	22
Wet open overheid / Wet openbaarheid van bestuur	26
Wet politiegegevens	30
Wet schadefonds geweldsmisdrijven	32
Vreemdelingenrecht	34
Terugkeerbesluit	34
Asiel	35
Richtlijnen en verordeningen	36

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2023, 778

ABRS, 27-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3611](#)

college van burgemeester en wethouders van Putten, appellant sub 2.

Awb 8:86 lid 1

VOORLOPIGE VOORZIENING. KORTSLUITING. ZITTING. Omgevingsvergunning. I.c. is in hetgeen [appellant sub 1] aanvoert, geen grond gelegen voor het oordeel dat de rechtbank in dit geval geen gebruik had mogen maken van haar bevoegdheid om onmiddellijk uitspraak te doen in de hoofdzaak. Bij de toepassing van de bevoegdheid als bedoeld in artikel 8:86, eerste lid, van de Awb, komt aan de voorzieningenrechter aanzienlijke vrijheid toe (zie uitspraak ABRS 15 maart 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1020). Verder wordt in beginsel uitgegaan van de juistheid van hetgeen door de griffier is vastgelegd in het proces-verbaal van de rechtbankzitting (zie uitspraak ABRS 8 februari 2006, ECLI:NL:RVS:2006:AV1249). De rechtbankzitting heeft plaatsgevonden met behulp van een videoverbinding. Uit het proces-verbaal van de rechtbankzitting kan niet worden afgeleid dat tijdens de zitting geen correcte videoverbinding tot stand is gekomen, dan wel dat [appellant sub 1] als gevolg van die verbinding onvoldoende haar standpunten naar voren heeft kunnen brengen.

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Wabo" (JnB 2023, 781).

[Naar inhoudsopgave](#)

Schadevergoedingsrecht

JnB 2023, 779

MK ABRS, 27-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3620](#)

Belastingdienst/Toeslagen.

Wet hersteloperatie toeslagen (hierna: Wht) 2.1, 2.2, 2.3, 8.6

SCHADEVERGOEDING. BELASTINGDIENST/TOESLAGEN. KINDEROPVANGTOESLAG. AANVULLENDE COMPENSATIE WERKELIJKE SCHADE. De aanvrager van de compensatie hoeft zijn schade niet te bewijzen, maar moet wel aannemelijk en concreet maken dat en in welke mate de door hem werkelijk geleden schade het toegekende compensatiebedrag te boven gaat. Als hij daarin slaagt heeft hij op grond van artikel 2.1, derde lid, van de Wht in beginsel recht op door hem aangevraagde aanvullende compensatie voor de werkelijke schade.

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Belastingdienst-Toeslagen" (JnB 2023, 800).

[Naar inhoudsopgave](#)

Handhaving

JnB 2023, 780

ABRS, 27-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3627](#)

college van burgemeester en wethouders van Soest.

Awb 5:37

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder a

VERBEURTE EN INVORDERING. Invordering meerdere dwangsommen. Voor zover [appellante] i.c. betoogt dat zij het vanwege de verkoop van de woning niet in haar macht heeft gehad om de overtreding van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo tijdig ongedaan te maken wijst de Afdeling er op dat deze grond tegen de last onder dwangsom had moeten worden aangevoerd en dat in het kader van de invordering slechts met succes gronden tegen de last naar voren kunnen worden gebracht indien sprake is van een uitzonderlijk geval. Verwijzing naar uitspraak van de ABRS van 27 februari 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:466](#). Van een uitzonderlijk geval is reeds geen sprake, omdat niet gebleken is dat de woning voor afloop van de begunstigingstermijn door levering in eigendom is overgegaan en de enkele omstandigheid dat de woning verkocht was niet maakt dat zij het niet meer in haar macht had om deze te verwijderen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Wabo

JnB 2023, 781

ABRS, 27-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3611](#)

college van burgemeester en wethouders van Putten.

Wet algemene bepalingen omgevingswet (Wabo) 2.12 lid 1 aanhef en onder a onder 2°

Besluit omgevingsrecht (Bor) bijlage II artikel 4 aanhef en onderdeel 1

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. AFWIJKEN BESTEMMINGSPLAN. BIJBEHOREND BOUWWERK. Het college heeft i.c. de omgevingsvergunning voor de balustrade van het dakterras terecht met toepassing van artikel 4, aanhef en onderdeel 1, van bijlage II van het Bor verleend. De balustrade is een uitbreiding van het hoofdgebouw, omdat de door de balustrade omsloten ruimte voorziet in de uitbreiding van de woonfunctie en deze ruimte direct vanuit de woning toegankelijk is. Verwijzing naar ABRS 11-12-2013, [ECLI:NL:RVS:2013:2364](#), r.o. 3.2, waarin is overwogen dat het vereiste van een dak geen betrekking heeft op de uitbreiding van een hoofdgebouw.

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Algemeen bestuursrecht" (JnB 2023, 778).

JnB 2023, 782

MK ABRS, 13-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3460](#)

college van burgemeester en wethouders van Tilburg.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 onder a, c en d

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. OMGEVINGSDIALOOG. I.c. wordt geoordeeld dat de gevolgde procedure voor het verlenen van de vergunning niet vereist dat een omgevingsdialoog voorafgaand aan het verlenen van de omgevingsvergunning wordt gevoerd. Ook is niet gebleken dat gemeentelijk beleid of een gemeentelijke verordening daartoe verplicht.

JnB 2023, 783

ABRS, 06-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3381](#)

college van burgemeester en wethouders van Altena.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.12 lid 1 aanhef en onder a, onder 1°,

Besluit omgevingsrecht (Bor) bijlage II artikel 1, 3, aanhef en onderdeel 1

WABO. VERGUNNINGVRIJ. BIJBEHOREND BOUWWERK. Omgevingsvergunning realiseren bed & breakfast in afwijking van het bestemmingsplan. I.c. zijn woning en bed & breakfast niet functioneel met elkaar verbonden. Het bouwwerk kan niet worden aangemerkt als een bijbehorend bouwwerk in de zin van het Bor.

[...] 4.1. Uit de nota van toelichting bij het Bor (Stb. 2010, 143, blz. 133) volgt dat met functionele verbondenheid, als bedoeld in de definitie van bijbehorend bouwwerk in artikel 1, eerste lid, van bijlage II van het Bor, wordt bedoeld dat sprake moet zijn van een gebruik van het bijbehorende bouwwerk dat in planologisch opzicht is gerelateerd aan het gebruik van het zich op hetzelfde perceel bevindende hoofdgebouw.

De aanvraag heeft betrekking op het in gebruik nemen van een tuinhuisje als bed & breakfast. Aan de gronden op het perceel is de bestemming "Wonen - 1" toegekend. Deze gronden zijn bestemd om te wonen. Het hoofdgebouw betreft de woning op het perceel. Het gebruik als bed & breakfast is binnen deze bestemming niet toegestaan. In artikel 30.2 van de planregels is een bevoegdheid opgenomen voor het bevoegde gezag om dat planologisch strijdig gebruik met een omgevingsvergunning onder bepaalde voorwaarden toe te staan. Gelet daarop is naar het oordeel van de Afdeling ten aanzien van het gebruik van het tuinhuisje als bed & breakfast geen sprake van gebruik dat in planologisch opzicht gerelateerd is aan het gebruik van de woning. Voor zover [partij] heeft gesteld dat de bed & breakfast ook wordt gebruikt voor de opslag van gereedschappen en daarom strekt tot vergroting van het woongenot van de bewoner van het hoofdgebouw, overweegt de Afdeling dat de aanvraag betrekking heeft op het gebruik als bed & breakfast en niet als opslagruimte ten behoeve van de woning. Met het gebruik als bed & breakfast is geen sprake van vergroting van het woongenot van de bewoner van het hoofdgebouw. De Afdeling wijst ter vergelijking op de uitspraak van de Afdeling van 20 januari 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:90](#), onder 6.1.

Gelet op het voorgaande is de Afdeling van oordeel dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de woning en de bed & breakfast functioneel met elkaar zijn verbonden. De rechtbank heeft dan ook ten onrechte geconcludeerd dat het bouwwerk kan worden aangemerkt als een bijbehorend bouwwerk in de zin van het Bor. [...]

JnB 2023, 784

MK ABRS, 06-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3276](#)

college van burgemeester en wethouders van Bronckhorst.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1, 2.12, 2.20a, 2.27

Besluit omgevingsrecht (Bor) 6.5

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. VERKLARING VAN GEEN BEDENKINGEN. GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING. VERTROUWENSBEGINSSEL. Weigering omgevingsvergunning motorcrossbaan. I.c. wordt geen aanleiding gezien voor het oordeel dat de raad een eigen geluidonderzoek had moeten laten verrichten. De raad mocht zich voor zijn beoordeling baseren op het geluidrapport dat VAMC heeft laten opstellen en waarvan VAMC zelf stelt dat het een juiste weergave van de geluidbelasting op de omgeving geeft. Dat het college in het ontwerpbesluit positief tegenover de komst van de motorcrossbaan stond, kan niet het gerechtvaardigde vertrouwen hebben gewekt bij VAMC dat de raad de vvgb zou verlenen.
[...] Bij besluit van [...] heeft het college geweigerd aan VAMC een omgevingsvergunning te verlenen voor het realiseren van een motorcrossbaan [...].

[...] 1. [...] Het college had aanvankelijk in zijn ontwerpbesluit neergelegd dat de gevraagde omgevingsvergunning verleend zou worden. Na de terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsvergunning is het college tot de conclusie gekomen dat een verklaring van geen bedenkingen (hierna: vvgb) als bedoeld in artikel 6.5, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor) van de raad nodig was om de vergunning te mogen verlenen. Het college heeft die vvgb toen alsnog aan de raad gevraagd.

De raad heeft geweigerd een vvgb te verlenen, omdat de motorcrossbaan volgens hem in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Vanwege deze weigering van de raad heeft het college vervolgens geweigerd om de gevraagde omgevingsvergunning aan VAMC te verlenen.

[...] Goede ruimtelijke ordening

[...] 3.1. Uit artikel 6.5, tweede lid, van het Bor volgt dat een vvgb slechts kan worden geweigerd in het belang van een goede ruimtelijke ordening.

3.2. De raad heeft zijn motivering om de vvgb te weigeren, onder verwijzing naar de commissievergadering van 18 mei 2017 en de raadsvergaderingen van 8 en 29 juni 2017, nader uiteengezet in een brief aan de rechtbank van 2 maart 2020. De raad heeft het geluidrapport van Adviesburo Van der Boom van 12 januari 2014 (hierna: het geluidrapport) beoordeeld dat ten grondslag ligt aan de ruimtelijke onderbouwing. Aan de hand van dat rapport is de raad tot de conclusie gekomen dat de motorcrossbaan leidt tot geluidhinder voor omwonenden, waardoor hun woon- en leefgenot onaanvaardbaar wordt aangetast. [...]

3.3. Anders dan VAMC onder verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling van 10 augustus 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:2175](#), heeft aangevoerd, ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad een eigen geluidonderzoek had moeten laten verrichten. De raad mocht zich voor zijn beoordeling baseren op het geluidrapport dat VAMC heeft laten opstellen en waarvan VAMC zelf stelt dat het een juiste weergave van de geluidbelasting op de omgeving geeft. Weliswaar heeft de raad andere conclusies verbonden aan de onderzoeksresultaten van het geluidrapport, maar dat betekent niet dat hij ook een eigen onderzoek had moeten laten verrichten. Het geluidrapport van VAMC was voldoende om te kunnen beoordelen of de motorcrossbaan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en om een deugdelijke belangenafweging te kunnen maken.

[...] Vertrouwensbeginsel

[...] 4.2. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat aan een positief luidend ontwerpbesluit op zichzelf niet het gerechtvaardigd vertrouwen kan worden ontleend dat de uiteindelijke beslissing op de aanvraag gelijkloend is (zie ter vergelijking bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 27 juli 2011, [ECLI:NL:RVS:2011:BR3398](#), onder 2.7 en 2.7.1). Dat geldt nog meer in een situatie als in deze zaak, waarin het ontwerpbesluit afkomstig is van een ander bestuursorgaan dan het bestuursorgaan dat bevoegd is om te beslissen over het al dan niet verlenen van een vvgb. Dat het college in het ontwerpbesluit positief tegenover de komst van de motorcrossbaan stond, kan daarom niet het gerechtvaardigde vertrouwen hebben gewekt bij VAMC dat de raad de vvgb zou verlenen. Over de intrekking van de algemene vvgb door de raad na de terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsvergunning, overweegt de Afdeling dat zij in de uitspraak van 27 augustus 2014 heeft geoordeeld dat een algemene vvgb in strijd is met artikel 6.5, derde lid, van het Bor en daarom onverbindend is. Dat betekent dat het college, ongeacht de intrekking van de algemene vvgb door de raad, niet bevoegd was om zonder een specifieke vvgb van de raad de omgevingsvergunning te verlenen. Maar ook los daarvan geldt dat de omstandigheid dat de raad uitdrukkelijk had beoogd die bevoegdheid bij het college neer te leggen, niet maakt dat VAMC erop mocht vertrouwen dat de raad hetzelfde standpunt als het college zou innemen en de vvgb zou verlenen. [...]

JnB 2023, 785

Voorzieningenrechter Rechtbank Oost-Brabant, 08-09-2023, [ECLI:NL:RBOBR:2023:4565](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vught, het college

Bestemmingsplan

WABO. HANDHAVING. DWANGSOM. STRIIDIG GEBRUIK. Last onder dwangsom huisvesting tijdelijke werknemers. De bedoeling van het college is om te voorkomen dat er zogenoemde ‘doorgangshuizen’ binnen de gemeente komen. I.c. had het college beter moeten onderzoeken of de huidige vormgeving van de last noodzakelijk is om dit doel te bereiken en daarmee evenredig is. De last wordt geschorst onder voorwaarden hangende de bezwaarfase op straffe van verval van de voorziening als niet aan de voorwaarden wordt voldaan.

JnB 2023, 786

MK Rechtbank Midden-Nederland, 31-08-2023, [ECLI:NL:RBMNE:2023:4599](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wijdmeren (het college), verweerder.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 onder c, 2.12 lid 1 onder a onder 3°, 2.27 lid 1

Besluit omgevingsrecht (Bor) 6.5 lid 1

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. AANVRAAG. VERKLARING VAN GEEN BEDENKINGEN.

De gemeenteraad heeft niet de bevoegdheid om zelfstandig een bouwplan of aanvraag te wijzigen en dan voor dat gewijzigde plan een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) af te geven. In het stelsel van de Wabo is geen ruimte voor een beslissing over een omgevingsvergunning anders dan conform een daartoe strekkende aanvraag. Dit geldt niet alleen voor het college, dat als bevoegd gezag op de aanvraag beslist. Dit geldt ook voor de gemeenteraad als vvgb-orgaan. De gemeenteraad moet beslissen op het plan zoals dat aan hem is voorgelegd. De gemeenteraad kan eventueel in het kader van een goede ruimtelijke ordening vragen om voorschriften te verbinden aan de omgevingsvergunning, maar de gemeenteraad kan niet uit zichzelf een (bouw)plan aanpassen.

JnB 2023, 787

Rechtbank Noord-Holland, 20-04-2023, [ECLI:NL:RBNHO:2023:8766](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar, verweerder.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. De meettool op de website www.ruimtelijkeplannen.nl is onvoldoende nauwkeurig om de exacte afmeting van een bouwvlak vast te stellen.

Verweerder heeft i.c. niet onzorgvuldig gehandeld door het bouwvlak op het digitale plan dat op www.ruimtelijkeplannen.nl is geplaatst (het Gml-bestand) te meten met de GmlViewer nu met deze tool nauwkeuriger kan worden gemeten omdat de meetpunten in deze tool exact kunnen worden bepaald.

JnB 2023, 788

MK Rechtbank Oost-Brabant, 15-09-2023, [ECLI:NL:RBOBR:2023:4322](#)

college van burgemeester en wethouders van Bergeijk, verweerder.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder a, c en e

Wet geurhinder en veehouderij

Regeling ammoniak en veehouderij

Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: Endotoxine Toetsingskader 1.0" (hierna: de Notitie)

WABO-milieu. I.c. voorziet het bestreden besluit 1 in een omgevingsvergunning eerste fase (activiteit milieu) op een aanvraag voor een uitbreiding in twee stappen.

GEURHINDER. Luchtwatersysteem. I.c. wordt geoordeeld dat voorsnog ten behoeve van de tweede stap kan worden volstaan met het opstellen van een geurbeheersplan met een protocol hoe om te gaan met geurklachten en jaarlijkse evaluaties van de werking van het systeem. Dat zou anders kunnen worden als er klachten van omwonenden over geuroverlast komen als het systeem in werking is.

GEZONDHEID. I.c. wordt begrepen dat het college in de omstandigheid dat de feitelijke fijnstof-immissie op de dichtstbijzijnde woning afneemt, voldoende aanleiding ziet om toch vergunning te verlenen. Dit wijkt echter af van het toetsingskader in de Notitie die uitgaat van de emissie en niet van de immissie. Deze afwijking had het college beter moeten motiveren. Daarnaast heeft het college de toename van de overschrijding van de normafstand (van 7 naar 11 meter) onvoldoende betrokken. Tot slot spoort de notitie aan tot een gesprek met initiatiefnemer over het treffen van maatregelen om de fijnstofemissie te laten afnemen. Het is niet gebleken dat het college dit gesprek is aangegaan dan wel heeft gekeken of verdergaande maatregelen kunnen worden getroffen.

[...] 1.1 In deze uitspraak beoordeelt de rechtbank twee beroepen over een wijziging van de varkenshouderij aan de [adres] in [plaats] :

- het beroep van eiseres tegen de omgevingsvergunning eerste fase voor de activiteit milieu (revisievergunning) [...]

- het beroep van eiseres tegen de omgevingsvergunning tweede fase voor de activiteiten bouwen en afwijken van het bestemmingsplan [...].

Behandeling beroepsgronden bestreden besluit 1

3. Het bestreden besluit 1 voorziet in de omgevingsvergunning eerste fase op een aanvraag voor een uitbreiding in twee stappen, ofwel een getrapte en gefaseerde aanvraag. [...]

4.1 Volgens eiseres heeft het college ten onrechte beslist dat geen milieueffectrapportage hoeft te worden gemaakt. Zij wijst in dit verband op de toename van de geurbelasting en de ammoniakemissie en stelt dat de geclaimde ammoniakemissiereductie in de tweede stap niet zeker is gelet op de discussie rond de juistheid van emissiefactoren in de Regeling ammoniak en veehouderij(Rav). [...]

4.4 De vraag of een MER moet worden gemaakt, wordt beantwoord aan de hand van de criteria in bijlage III bij richtlijn 2014/52/EU. Hierbij wordt gekeken naar de kenmerken van het project, de locatie van het project en de soort en kenmerken van het potentiële effect. Mede uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling) van 15 oktober 2014 [Red.: [ECLI:NL:RVS:2014:3726](#)] volgt dat bij de beoordeling of een MER verplicht moet worden gesteld uitsluitend de gevolgen van de wijziging mogen worden betrokken. Het gaat dus niet om de milieugevolgen van de gehele inrichting.

4.5 De rechtbank wijst erop dat een m.e.r.-beoordeling geen verkapte vergunningverlening betreft. Met andere woorden, het college hoeft in een m.e.r.-beoordeling niet te beoordelen of een natuurvergunning op basis van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb noodzakelijk is of dat zeker is dat aan alle vereisten op grond van de Wabo of de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant (IOV) wordt voldaan. Het gaat alleen om de vraag of er een MER moet worden opgesteld ten behoeve van de verlening van de vergunning (en of er dus een uitgebreider onderzoek moet worden verricht of dat kan worden volstaan met een normale onderbouwing). Op dat moment hoeft nog niet duidelijk te zijn wat de exacte gevolgen zijn voor natuur en milieu (dat moet pas duidelijk zijn in de uiteindelijke omgevingsvergunning). De rechtbank neemt hierbij in aanmerking dat de m.e.r.-beoordeling pleegt te worden gedaan voordat de vergunning wordt aangevraagd. Op basis van de informatie in de m.e.r.-beoordelingsnotitie waarin ook wordt gesignaleerd dat de inrichting in de twee stappen leidt tot geuremissie en een beperkte toename van fijnstofemissie, heeft het college zich op het standpunt kunnen stellen dat het in dit geval niet noodzakelijk is om een MER op te stellen ten behoeve van beide stappen. Deze beroepsgrond slaagt niet.

5.1 Eiseres betwijfelt of de biologische combiwater in stal 4 in stap 2 (BWL 2010.02.V4) het beloofde geurverwijderingsrendement (45%) zal halen. De elektronische monitoringsverplichtingen uit het Activiteitenbesluit bieden hiervoor onvoldoende zekerheid. Zij wil een geurbeheersplan met een verplichting tot een geurrendementsmeting mede omdat sprake is van een (geur)overbelaste situatie. [...]

5.4 De rechtbank stelt vast dat sprake is van een overbelaste situatie. Het college heeft onweersproken gesteld dat er geen geurklachten zijn. De rechtbank wijst erop dat de Afdeling meermalen heeft aangenomen dat de Wgv het exclusieve toetsingskader voor geurhinder vormt bij het beoordelen van een aanvraag omgevingsvergunning milieu. De rechtbank leest in de beroepsgrond van eiseres overigens ook niet de wens om dit toetsingskader opzij te zetten, maar slechts de behoefte om in een overbelaste situatie de werking van de luchtwasser beter te laten controleren. Dat is volgens de rechtbank ook de strekking van BBT-conclusies 12 en 26 in het Best reference document intensieve veehouderij. Het is een extra methode om zeker te weten dat de luchtwasser doet wat de Regeling geurhinder en veehouderij aangeeft. De rechtbank is niet bekend met twijfels over het rendement van het luchtwassysteem dat in stap 1 in de stallen 2 en 3 wordt vergund. Vanwege de aard en omvang van de uitbreiding van de veehouderij in stap 2 acht de rechtbank het aangewezen dat een geurbeheersplan wordt opgesteld ten behoeve van de tweede stap gelet op de twijfels over het rendement van een biologisch combiluchtwassysteem dat in de nieuwe stal 4 zal worden toegepast. De rechtbank ziet geen aanleiding voor een

geurrendementsmeting. Vooral nog kan ten behoeve van de tweede stap worden volstaan met het opstellen van een geurbeheersplan met een protocol hoe om te gaan met geurklachten en jaarlijkse evaluaties van de werking van het systeem. Dat zou anders kunnen worden als er klachten van omwonenden over geuroverlast komen als het systeem in werking is. Het bestreden besluit 1 is niet consistent omdat de voorschriften afwijken van de onderbouwing en onvolledig omdat in de tweede stap vergunninghoudster niet wordt verplicht tot het opstellen van een geurbeheersplan. Deze beroepsgrond slaagt.

6.1 Eiseres voert aan dat het college de vergunning heeft verleend in strijd met het door hem gehanteerde beleid (het Endotoxinetoetsingskader 1.0). In beide stappen wordt de richtafstand om te voldoen aan de advieswaarde voor endotoxine van de Gezondheidsraad overschreden.

6.2 Het college erkent dat sprake is van een overschrijding van de advieswaarde voor endotoxine. Het college stelt daar tegenover dat de feitelijke belasting van fijn stof op de dichtstbijzijnde woningen in beide stappen afneemt.

6.3 Het college hanteert bij de beoordeling van deze risico's de "Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: Endotoxine Toetsingskader 1.0" (de Notitie). De Notitie voorziet in een individuele toets van de bestaande situatie en de nieuwe aangevraagde situatie. Wanneer uit de toetsing blijkt dat sprake is van een bestaande overschrijding van de adviesgrenswaarde van de Gezondheidsraad, dan is in ieder geval verdere toename van de fijnstof-emissie en daaraan gebonden endotoxine ongewenst, om een grotere overschrijding te voorkomen en daarmee te voorkomen dat de gezondheidsrisico's voor omwonenden toenemen.

6.4 De rechtbank stelt voorop dat het college bij de beoordeling van gezondheidsrisico's beoordelingsruimte heeft, maar deze beoordelingsruimte invult met de Notitie. Het college moet dus motiveren waarom vergunning kan worden verleend. Niet in geschil is dat één woning is gelegen binnen de afstand waar de advieswaarde van de Gezondheidsraad van 30 EU/m³ wordt overschreden in de bestaande situatie. De adviesgrenswaarde van de Gezondheidsraad resulteert in een normafstand van minimaal 127 meter. De woning ligt op 120 meter. In stap 1 is sprake van een toename van fijnstofemissie. Deze toename resulteert in een toename van de normafstand naar 130 meter. De woning ligt op kortere afstand, dus de adviesgrenswaarde wordt overschreden in stap 1. Omdat sprake is van een toename van fijnstofemissie is volgens de Notitie verlening van de vergunning voor stap 1 ongewenst. De rechtbank begrijpt dat het college in de omstandigheid dat de feitelijke fijnstof-immissie op de dichtstbijzijnde woning afneemt, voldoende aanleiding ziet om toch vergunning te verlenen. Eiseres merkt echter terecht op dat dit afwijkt van het toetsingskader in de Notitie die uitgaat van de emissie en niet van de immissie. Het college wijkt dus af van het eigen beleid. Deze afwijking had het college beter moeten motiveren (met andere woorden, waarom het college in afwijking van de Notitie ter bescherming van de volksgezondheid meer waarde hecht aan de daling van de fijnstofimmissie dan de toename van de fijnstofemissie. De rechtbank is daarnaast van oordeel dat het college in het bestreden besluit 1 de toename van de overschrijding van de normafstand (van 7 naar 11 meter) onvoldoende heeft betrokken. De rechtbank wijst er tot slot op dat de Notitie aanspoort tot een gesprek met initiatiefnemer over het treffen van maatregelen om de fijnstofemissie te laten afnemen. Het is de rechtbank niet gebleken dat het college dit gesprek is aangegaan dan wel heeft gekeken of verdergaande maatregelen kunnen worden getroffen. Deze beroepsgrond slaagt. Omdat de afweging over de risico's voor de volksgezondheid bij stap 2 zijn gebaseerd op stap 1 als uitgangssituatie is ook het standpunt van het college met betrekking tot de risico's in stap 2 onvoldoende gemotiveerd. [...]

JnB 2023, 789

MK Rechtbank Gelderland, 12-09-2023, [ECLI:NL:RBGEL:2023:5129](#)

college van burgemeester en wethouders van Ede, verweerder.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder e

WABO-milieu. RELATIVITEITSVEREISTE. Afwijzing handhavingsverzoek. I.c. richt eiseres zich in beroep tegen het niet-handhaven in verband met het al dan niet naleven van een omgevingsvergunning (milieu) en beroept zich op de norm in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo. Deze norm strekt ter bescherming van het belang van het milieu. Geoordeeld wordt dat deze norm kennelijk niet strekt tot bescherming van de belangen van eiseres, omdat niet is gebleken dat zij milieugevolgen zou kunnen ondervinden. Dat zij grondeigenaar is van het perceel maakt dat niet anders, want de definitie van het belang van de bescherming van het milieu geeft geen aanknopingspunten voor het oordeel dat dit belang mede strekt tot bescherming van uitsluitend het eigendom(srecht) van vastgoedbedrijven als eiseres.

Overige jurisprudentie Wabo-milieu:

- MK Rechtbank Gelderland, 12-09-2023, [ECLI:NL:RBGEL:2023:5128](#);

- MK Rechtbank Oost-Brabant, 07-09-2023, [ECLI:NL:RBOBR:2023:4326](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB 2023, 790

MK ABRS, 13-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3471](#)

college van gedeputeerde staten van Zuid-Holland.

Wet natuurbescherming (Wnb) 3.8, 3.10, 3.12, 3.15, 3.17, 3.25, 3.26

Regeling natuurbescherming (Rnb) 3.1, 3.3

NATUURBESCHERMING. NATUURONTHEFFING. Natuuronthefing op grond van artikel 3.17 Wnb voor het doden van vossen met een geweer incl. hulpmiddelen, ter bescherming van broedende weidevogels. Het college verleent de ontheffing zelfstandig, dus los van de landelijke vrijstelling. Het college moet bij de verlening van de ontheffing opnieuw motiveren waarom op dat moment aan de voorwaarden wordt voldaan. Het staat het college vrij om daarbij te verwijzen naar de motivering van de landelijke vrijstelling, maar een enkele verwijzing naar het bestaan van de landelijke vrijstelling is onvoldoende. I.c. wordt geoordeeld dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat er in de gegeven omstandigheden geen andere bevredigende oplossing is dan het doden van de vos en dat, anders dan de rechtbank vond, de ontheffing ook noodzakelijk is.

[...] Bij besluit van [...] heeft het college aan de Faunabeheereenheid ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) verleend voor het doden van vossen.

[...] Heeft de rechtbank aan de juiste voorwaarden getoetst?

[...] 10.2.2. Omdat artikel 3.17 verwijst naar artikel 3.10, tweede lid, en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb, moet bij de verlening van de ontheffing aan de voorwaarden van de twee laatstgenoemde artikelen worden voldaan. Dit betekent dat de ontheffing slechts kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing is om de vos te bestrijden, de ontheffing nodig is in het belang van de bescherming van de weidevogels en andere bodembroedende vogels en de ontheffing geen

afbreuk doet aan het streven om de vos in zijn natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. [...]

[...] Kon het college de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.17 Wnb verlenen?

[...] 11.1. Dat een blijvende verlaging van de populatie van de vos geen doel is van het faunabeheerplan, betekent niet dat het college daarom geen ontheffing op grond van artikel 3,17, eerste lid, van de Wnb kon verlenen. De tekst van dit artikel biedt geen grond voor het oordeel dat een ontheffing alleen kan worden verleend voor het blijvend verlagen van de populatie van een diersoort. Dat blijkt ook niet uit de hiervoor genoemde toelichting op dit artikel.

Anders dan de Stichtingen betogen, handelt de Faunabeheereenheid bij de bestrijding van de vos overeenkomstig het vastgestelde en goedgekeurde faunabeheerplan. De ontheffing is verleend voor de bestrijding van de vos in het belang van de weidevogels en andere bodembroedende vogels in bepaalde gebieden. Ook het faunabeheerplan gaat uit van een plaatselijke verlaging van de vossenstand in het belang van de weidevogels en andere bodembroeders. Dat is beschreven in hoofdstuk 8 van het faunabeheerplan. Zowel de ontheffing als het faunabeheerplan gaan dus uit van een beperking van de omvang van de populatie vossen in bepaalde gebieden in het belang van weidevogels en andere bodembroeders.

[...] Is er een andere bevredigende oplossing?

[...] 12.2. De rechtbank heeft overwogen dat de plaatsing van de vos op de landelijke vrijstellingslijst een belangrijke indicatie is voor de conclusie dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat. De Afdeling merkt hierover op dat de vrijstelling van het verbod om de vos te doden pas na de inwerkingtreding van de goedkeuring van het faunabeheerplan daadwerkelijk effect heeft. Bij de goedkeuring van het faunabeheerplan toetst het college onder meer of is voldaan aan de voorwaarde dat er geen andere bevredigende oplossing is dan het doden van de vos. Vergelijk: uitspraak van de Afdeling van 19 april 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:1545](#), (overweging 7 - 7.10). Maar ook als de goedkeuring van het faunabeheerplan in werking is getreden, zoals in dit geval, moet het college bij de verlening van een ontheffing, opnieuw motiveren waarom er op dat moment geen andere bevredigende oplossing is. Het college verleent de ontheffing zelfstandig, dus los van de landelijke vrijstelling. Het staat het college vrij om daarbij te verwijzen naar de motivering van de landelijke vrijstelling, maar een enkele verwijzing naar het bestaan van de landelijke vrijstelling is onvoldoende.

12.3. Voor zover het college ter motivering van zijn standpunt dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat, heeft verwezen naar de motivering van de landelijke vrijstelling in paragraaf 4.1 van de nota van toelichting van het Bnb, overweegt de Afdeling het volgende. Over de vraag of er andere bevredigende oplossingen zijn voor de vos, staat hierin zonder nadere onderbouwing dat er - gezien zijn kenmerken en de omvang van de populatie - geen effectieve middelen zijn om schade te voorkomen zonder overtreding van de verbodsbepalingen. Deze toelichting onderbouwt niet dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Vergelijk de hiervoor genoemde uitspraak van de Afdeling van 19 april 2023, overweging 14, [...].

12.4. [...] Het college moet in het licht van het doel van de ingreep beoordelen of er geen andere bevredigende oplossing is. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 19 april 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:1547](#), overweging 7.1. Het doel van de ontheffing is de bestrijding van de vos in een groot deel van de provincie met de in de ontheffing genoemde maatregelen en middelen om weidevogels en andere bodembroeders te beschermen.

[...] Is de ontheffing nodig in het belang van de bescherming van weidevogels en andere bodembroedende vogels?

[...] 13.5. Volgens het advies van Mulder is afschot buiten de periode februari tot en met mei/juni niet effectief omdat dit alleen de natuurlijke sterfte vervangt. Gedode vossen zullen binnen enkele dagen worden vervangen door jonge zwervende vossen zonder territorium die anders een natuurlijke dood sterven omdat zij voortdurend worden weggejaagd.

De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat, gelet op dit advies, het college niet duidelijk heeft gemaakt waarom ontheffing is verleend voor een jaarlijkse periode van december tot en met juni. Het college heeft de gekozen periode in het besluit van 27 december 2018 gemotiveerd door verwijzing naar paragraaf 3.5 en hoofdstuk 8 van het faunabeheerplan. Het college heeft toegelicht dat, zoals ook in het faunabeheerplan is beschreven, verlaging van de vossenstand tijd kost en dat niet elke nacht kan worden opgetreden. De vos is een slim dier en de effectiviteit van het optreden wordt verhoogd als er ruime perioden tussen de acties zitten. De vos kiest vanaf 1 december zijn territorium en wordt dan beter zichtbaar. Dit is daarom een goede datum om met afschot te starten. Het college heeft ter zitting bij de Afdeling nog toegelicht dat de vos in de winter gemakkelijker kan worden bestreden dan in de lente omdat de natuurlijke begroeiing dan lager is. Ook is het van belang om de vos te bestrijden voordat de vogels in de lente gaan broeden.

- Moet het college de noodzaak per gebied aannemelijk maken?

13.6. Anders dan de stichtingen hebben gesteld, hoeft het college niet per gebied aannemelijk te maken dat de ontheffing noodzakelijk is. Zoals het college op de zitting heeft toegelicht, is de ontheffing verleend voor gebieden in en rond de leefgebieden voor weidevogels. De vos is, zoals ook in het faunabeheerplan is beschreven, mobiel en kan zich op korte termijn over aanzienlijke afstand verplaatsen. Dit betekent dat de vos in en rond alle aangewezen leefgebieden voor weidevogels kan voorkomen.

13.7. De conclusie is dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het college onvoldoende inzichtelijk heeft gemaakt waarom de verleende ontheffing noodzakelijk is en dat het college het effect van een groter afschot van vossen op de stand van bodembroeders nader had moeten onderbouwen. Ook heeft de rechtbank ten onrechte overwogen dat het college niet duidelijk heeft gemaakt waarom de ontheffing is verleend voor een jaarlijkse periode van 1 december tot 1 juni. [...]

JnB 2023, 791

MK ABRS, 06-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3401](#)

college van gedeputeerde staten van Zuid-Holland.

Vogelrichtlijn 1, 9

Wet natuurbescherming (Wnb) 3.1, 3.3, 3.5, 3.12, 3.15, 3.24

Besluit natuurbescherming (Bnb) 3.9

Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland

NATUURBESCHERMING. FAUNABEHEERPLAN. Goedkeuringsbesluit 'Faunabeheerplan knobbelzwaan Zuid-Holland 2018-2024'. In een procedure over de goedkeuring van een faunabeheerplan is in beginsel geen ruimte om het effect van afschot van de knobbelzwaan op een andere diersoort erbij te betrekken. Dat is anders als duidelijk is dat het goedgekeurde faunabeheerplan niet kan worden uitgevoerd zonder dat een verbodsbepaling van de Wnb wordt overtreden. Deze uitzonderlijk situatie doet zich i.c. voor. I.c. wordt voorts geoordeeld dat eventuele risico's voor omstanders voor gebruik van het geweer op zichzelf onvoldoende gegronde redenen zijn waarom bij een gewonde knobbelzwaan een slag- of steekwapen mag worden gebruikt. Van belang is bijvoorbeeld ook of er geen andere, minder bezwarende methode beschikbaar is.

[...] Bij besluit van [...] heeft het college het door de Faunabeheereenheid vastgestelde 'Faunabeheerplan knobbelzwaan Zuid-Holland 2018-2024' goedgekeurd.

[...] Kleine zwanen

[...] 8.3. Vrijstelling van het verbod om de knobbelzwaan te doden mag op grond van artikel 3.3, vierde lid, van de Wnb alleen worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing is, de vrijstelling nodig is in het kader van specifiek aangeduide belangen, waaronder voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, en de vrijstelling niet leidt tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de soort. Deze voorwaarden voor het verlenen van vrijstelling zijn ook opgenomen in de Verordening als eisen voor de uitwerking daarvan in een faunabeheerplan. De Afdeling is van oordeel dat dit afwegingskader in beginsel geen ruimte biedt om in deze procedure over de goedkeuring van het faunabeheerplan het effect van afschot van de knobbelzwaan voor een andere soort te betrekken. Dat is anders als duidelijk is dat het goedgekeurde faunabeheerplan niet kan worden uitgevoerd zonder dat een verbodsbepaling van de Wnb wordt overtreden. De Afdeling is van oordeel dat deze uitzonderlijke situatie zich hier voordoet. Door afschot van de knobbelzwaan, zoals toegestaan op grond van het goedgekeurde faunabeheerplan, wordt namelijk willens en wetens de niet te verwaarlozen kans aanvaard dat de kleine zwaan wordt gedood of verstoord. Dat zal de Afdeling hierna toelichten.

[...] Het gebruik van slag- en steekwapens

- Risico's voor omstanders

13.2. De Afdeling overweegt dat in het door het college goedgekeurde faunabeheerplan de keuze voor het gebruik van slag- en steekwapens bij gewonde knobbelzwanen is bepaald door mogelijke nadelen van het geweer. Maar eventuele risico's voor omstanders bij het gebruik van het geweer zijn op zichzelf onvoldoende gegronde redenen waarom bij gewonde knobbelzwanen van slag- en steekwapens gebruik mogen worden gemaakt. In artikel 3.24, eerste lid, van de Wnb is bepaald dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt. Verder is in artikel 3.9, zevende lid, van het Bnb bepaald dat de aanwijzing van slag- en steekwapens alleen geldt voor het doden van in nood verkerende gewonde vogels door personen die aantoonbaar de nodige kennis en vaardigheden bezitten om deze taak humaan en doeltreffend uit te voeren, en er redelijkerwijs geen alternatief middel voorhanden is met minder mogelijke nadelige gevolgen voor het welzijn van het desbetreffende dier. Met de verwijzing in het faunabeheerplan naar eventuele risico's voor omstanders bij het gebruik van het geweer is op zichzelf niet gewaarborgd dat aan het bepaalde in deze artikelen wordt voldaan.

- Deskundigenverklaringen

[...] 13.6. De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank ten onrechte voorbij is gegaan aan deze door Dierenradar overgelegde verklaringen. Deze verklaringen komen er op neer dat het doden van een gewonde knobbelzwaan met een slag- of steekwapen niet humaan en doeltreffend kan worden uitgevoerd en dat er wel een alternatief middel voorhanden is met minder mogelijke nadelige gevolgen voor het welzijn van het dier, namelijk een genadeschot met een geweer. Het college heeft deze verklaringen niet gemotiveerd weerlegd. [...]

JnB 2023, 792

MK Rechtbank Midden-Nederland, 07-9-2023, [ECLI:NL:RBMNE:2023:4559](#)

Minister voor Natuur en Stikstof, verweerder.

Vogelrichtlijn 4

Habitatrichtlijn 6

Wet natuurbescherming (Wnb) 1.2 lid 1, 2.1 lid 4, 4 lid 1, lid 2

NATUURBESCHERMING. AANWIJZINGSBESLUIT. VOGELRICHTLIJN. Aanwijzing gebied Bruine Bank als Natura 2000-gebied. I.c. wordt geoordeeld dat het Vogelrichtlijn-criterium “geregeld voorkomende trekvogels” niet op dezelfde wijze hoeft te worden toegepast als het Habitatrichtlijn-criterium “soorten die in het gebied voorkomen”. In het geval van de Bruine Bank heeft de Vogelbescherming niet aannemelijk gemaakt dat de door haar genoemde vogelsoorten een beschermingsbehoefte hebben die maakt dat zij in afwijking van het Nederlandse beleid in de aanwijzing van dit Natura 2000-gebied hadden moeten worden meegenomen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

Jurisprudentie Waterwet:

- MK Rechtbank Oost-Brabant, 07-09-2023, [ECLI:NL:RBOBR:2023:4321](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Ambtenarenrecht

JnB 2023, 793

MK CRvB, 21-09-2023, [ECLI:NL:CRVB:2023:1780](#)

college van burgemeester en wethouders van Meerssen.

Richtlijn 2003/88/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 november 2003 betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd (Richtlijn) 7

Ambtenarenwet 2017 (AW 2017)

CAR/UWO 6:2:3

AMBTENARENRECHT. SCHORSING. VERMINDERING VAKANTIEVERLOF. GEEN

VERLOFOPBOUW. Voor de berekening van de rechten op jaarlijkse vakantie met behoud van loon op grond van artikel 7 van de Richtlijn moet in dit geval de periode van schorsing worden gelijkgesteld met een periode van daadwerkelijke arbeid. Het college moet dan ook de periode van schorsing van appellant betrekken bij de bepaling van zijn recht op een vakantie als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Richtlijn.

I.c. bieden de omstandigheden voldoende aanknopingspunten om te komen tot het oordeel dat er in de periode van 12 juni 2019 tot en met 5 juli 2019 sprake is geweest van vakantie.

JnB 2023, 794

MK Rechtbank Midden-Nederland, 27-09-2023, [ECLI:NL:RBMNE:2023:5074](#)

korpschef van politie, verweerder.

Besluit algemene rechtspositie politie (Barp) 77, 94

AMBTENARENRECHT. STRAFONTSLAG. PLICHTSVERZUIM. De rechtbank is van oordeel dat het gebruik van harddrugs en het delen van politie-informatie met een onbevoegde voldoende is voor strafontslag. Beroep ongegrond.

[Naar inhoudsopgave](#)

Werkloosheid

JnB 2023, 795

MK CRvB, 21-09-2023, [ECLI:NL:CRVB:2023:1768](#)

Raad van bestuur van het Uvw.

Werkloosheidswet (WW)

Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten (AIB) 3:5

WERKLOOSHEID. PENSIOENINKOMSTEN. De rechtbank heeft terecht het besluit om de pensioeninkomsten in mindering te brengen op de WW-uitkering van appellant per 1 januari 2020 in stand gelaten.

4. De Raad beoordeelt of de rechtbank terecht het besluit om de pensioeninkomsten in mindering te brengen op de WW-uitkering van appellant per 1 januari 2020 in stand heeft gelaten. Hij doet dat aan de hand van de argumenten die appellant in hoger beroep heeft aangevoerd, de beroepsgronden. De Raad komt tot het oordeel dat het hoger beroep niet slaagt. Hierna legt de Raad uit hoe hij tot dit oordeel komt en welke gevolgen dit oordeel heeft. [...]

4.2. Wat appellant in hoger beroep heeft aangevoerd, is in essentie een herhaling van de gronden in beroep en geeft geen aanleiding om anders te oordelen dan de rechtbank heeft gedaan. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, is het besluit van 20 augustus 2019 waarbij het Uvw heeft besloten dat de pensioeninkomsten van appellant in mindering worden gebracht op zijn per 29 juli 2019 ontstane recht op WW-uitkering, in rechte onaantastbaar geworden. Dit betekent dat de rechtsgevolgen van dit besluit, waaronder het in mindering brengen van de pensioeninkomsten, formele rechtskracht hebben gekregen. Daarmee staat vast dat op het recht op WW-uitkering, dat is ontstaan op 29 juli 2019, de pensioeninkomsten in mindering worden gebracht.

4.3. Verder heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat per 1 januari 2020 geen nieuw recht op WW-uitkering is ontstaan. Appellant heeft in de periode vanaf 1 september 2019 tot 1 januari 2020 minder dan 26 kalenderweken gewerkt. Daardoor is niet voldaan aan de in artikel 17, eerste lid, van de WW neergelegde voorwaarde voor het ontstaan van een (nieuw) recht op WW-uitkering. Omdat per 1 januari 2020 geen nieuw recht op WW-uitkering is ontstaan, is het per 29 juli 2019 ontstane recht op WW-uitkering herleefd per 1 januari 2020. Op dit al bestaande recht op WW-uitkering worden de pensioeninkomsten in mindering gebracht, zoals tussen partijen bij besluit van 20 augustus 2019 al is komen vast te staan. Dit betekent dat niet wordt toegekomen aan wat appellant heeft aangevoerd over artikel 3:5, zevende en achtste lid, van het AIB.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bijstand

JnB 2023, 796

Rechtbank Rotterdam, 11-09-2023, [ECLI:NL:RBROT:2023:8941](#)

college van burgemeester en wethouders van Vlaardingen, verweerder.

Participatiewet (Pw) 33

PARTICIPATIEWET. AFWIJZING ENERGIETOESLAG STUDENT. Inkomen is hoger dan de door de in het beleid bepaalde inkomensnorm. Geen aanleiding om te toetsen of strikte toepassing van artikel 33, tweede lid, van de Pw leidt tot strijd met algemene rechtsbeginselen. Het gevolg van de toepassing van artikel 33, tweede lid, van de Pw in dit geval past binnen de systematiek van die wet, waarin leningen voor levensonderhoud in aanmerking worden genomen als inkomen. Beroep ongegrond.

JnB 2023, 797

Rechtbank Rotterdam, 11-09-2023, [ECLI:NL:RBROT:2023:8945](#)

college van burgemeester en wethouders van Rotterdam, verweerder.

Participatiewet (Pw) 35

Beleidsregels energietoeslag Rotterdam 2022 (de Beleidsregels)

PARTICIPATIEWET. AFWIJZING ENERGIETOESLAG. De rechtbank is van oordeel dat verweerder op grond van de Beleidsregels en de vaste gedragslijn de gevraagde energietoeslag voor eiser en zijn echtgenote voor 2022 mocht afwijzen. Nu eiser en zijn echtgenote voor hun schulden geen traject in het kader van een schuldenregeling doorliepen, heeft verweerder bij het bepalen van hun draagkracht terecht overeenkomstig zijn vaste gedragslijn hun verplichtingen uit schulden niet in mindering gebracht op het beschikbare inkomen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

JnB 2023, 798

MK CRvB, 15-09-2023, [ECLI:NL:CRVB:2023:1775](#)

college van burgemeester en wethouders van Vlissingen.

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) 2.3.8

WMO 2015. WEIGERING MEDEWERKING NADER MEDISCH ONDERZOEK. Appellante heeft niet bestreden dat voor een goede beoordeling van de gewenste maatwerkvoorziening een medisch advies redelijkerwijs nodig was. Uit de rapportage van Argonaut van 5 juni 2020 blijkt dat de medisch adviseur een aanvullend onderzoek noodzakelijk vond, omdat op basis van de beschikbare gegevens niet eenduidig was vast te stellen wat de mogelijkheden en beperkingen van appellante waren. Omdat appellante hier niet aan wilde meewerken, maar heeft aangedrongen op het nemen van een besluit zonder nader medisch onderzoek, heeft de medisch adviseur de naar het oordeel van de Raad relevante vragen van het college niet kunnen beantwoorden. Net als de rechtbank is de Raad van oordeel dat onder deze omstandigheden het college heeft mogen weigeren om de gevraagde financiële maatwerkvoorziening te verstrekken. De omstandigheid dat nadien in het kader van een nieuwe aanvraag nog een nieuw medisch onderzoek is verricht door Stichting Sap maakt dit niet anders, reeds niet omdat appellante zich daarbij op het blokkeringsrecht heeft beroepen en het college dus geen kennis draagt van dat medisch advies. Aangevallen uitspraken bevestigd.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Arbeidsomstandighedenwet

JnB 2023, 799

MK ABRS, 06-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3379](#)

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (nu de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, hierna beiden: de minister).

Arbeidsomstandighedenwet 9, 16

Arbeidsomstandighedenbesluit 7.4

Beleidsregel boeteoplegging arbeidsomstandighedenwetgeving (Beleidsregel)

ARBEIDSOMSTANDIGHEDENWET. BOETE. I.c. heeft de minister bij de bepaling van de hoogte van de boete vermenigvuldigingsfactor 3 (artikel 1, tiende lid, aanhef en onder c, van de Beleidsregel) mogen toepassen. Doorslaggevend is dat observatie in het ziekenhuis medisch noodzakelijk werd geacht.

[...] Bij besluit van [...] heeft de minister aan [appellante sub 2] een bestuurlijke boete van € 28.500,00 opgelegd wegens overtreding van artikel 9, eerste lid, van de [...] (hierna: Arbowet) en artikel 7.4, derde lid, van het [...] (hierna: Arbobesluit).

[...] 4.1. Naar het oordeel van de Afdeling heeft de minister bij de bepaling van de hoogte van de boete vermenigvuldigingsfactor 3 mogen toepassen. De Afdeling zal dit hieronder toelichten.

4.2. De Beleidsregel maakt onderscheid tussen drie typen overtredingen, waaronder een zogenaamde 'zware overtreding'. Overtreding van artikel 7.4, derde lid, van het Arbobesluit is in de Beleidsregel gekwalificeerd als zware overtreding (werkzaamheden en situaties die doorgaans ernstig gevaar (kunnen) opleveren voor personen). Op grond van artikel 1, tiende lid, aanhef en onder e, van de Beleidsregel kan bij een zware overtreding het boetenormbedrag worden verdubbeld. Op grond van artikel 1, tiende lid, aanhef en onder c, kan de boete worden vermenigvuldigd met factor 3 als sprake is van een arbeidsongeval dat tot een ziekenhuisopname van minder dan twee nachten heeft geleid. Daar is in dit geval sprake van. De minister heeft zich op het standpunt mogen stellen dat de omstandigheid dat de werknemer voor één nacht in het ziekenhuis is opgenomen op zichzelf voldoende is om de boete te vermenigvuldigen met factor 3. Dat de overnachting volgens [appellante sub 2] slechts noodzakelijk werd geacht omdat de werknemer niet alleen thuis kon zijn, is geen reden om af te zien van een vermenigvuldiging met factor 3. Doorslaggevend is dat observatie in het ziekenhuis medisch noodzakelijk werd geacht. De door de rechtbank aangehaalde uitspraken van de Afdeling leiden niet tot een ander oordeel omdat in de Beleidsregel zoals die toentertijd luidde geen differentiatie was opgenomen naar de duur van een ziekenhuisopname. Gelet op het voorgaande heeft de rechtbank de boete ten onrechte gematigd tot € 13.500,00 (het normbedrag maal 1,5). [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Belastingdienst-Toeslagen

Jnb 2023, 800

MK ABRS, 27-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3620](#)

Belastingdienst/Toeslagen.

Wet hersteloperatie toeslagen (Wht) 2.1, 2.2, 2.3, 8.6

BELASTINGDIENST/TOESLAGEN. KINDEROPVANGTOESLAG. AANVULLENDE

COMPENSATIE WERKELIJKE SCHADE. De aanvrager van de compensatie hoeft zijn schade niet te bewijzen, maar moet wel aannemelijk en concreet maken dat en in welke mate de door hem werkelijk geleden schade het toegekende compensatiebedrag te boven gaat. Als hij daarin slaagt heeft hij op grond van artikel 2.1, derde lid, van de Wht in beginsel recht op door hem aangevraagde aanvullende compensatie voor de werkelijke schade.

[...] 1. Deze uitspraak gaat over de door [appellante] gevraagde compensatie en aanvullende compensatie voor werkelijk geleden schade in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.

[...] Onrechtmatigheid kinderopvangtoeslagbesluiten en schadevergoeding

[...] 15.2. Een aanvrager van kinderopvangtoeslag heeft op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Wht in beginsel recht op door hem aangevraagde compensatie in twee situaties. De eerste is als hij schade heeft geleden doordat ten aanzien van hem voor 23 oktober 2019 bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen. De tweede is als hij schade heeft geleden doordat ten aanzien van hem de toepassing van de Awir, de Wet kinderopvang of de uitvoeringsbepalingen daarvan hebben geleid tot onbillijkheden van overwegende aard die voortkomen uit de hardheid van de toepassing die voor 23 oktober 2019 werd gegeven aan het wettelijk systeem. De hoogte van het bedrag van de compensatie volgt vervolgens uit artikel 2.2 en 2.3 van de Wht.

15.3. De vergoeding kan hoger worden als de werkelijke schade die de aanvrager heeft geleden hoger is dan het bedrag dat hij heeft ontvangen als compensatie, als bedoeld in artikel 2.3, eerste tot en met zevende lid, van de Wht. De aanvrager van de compensatie hoeft zijn schade niet te bewijzen, maar moet wel aannemelijk en concreet maken dat en in welke mate de door hem werkelijk geleden schade het toegekende compensatiebedrag te boven gaat. Als hij daarin slaagt heeft hij op grond van artikel 2.1, derde lid, van de Wht in beginsel recht op door hem aangevraagde aanvullende compensatie voor de werkelijke schade. De Belastingdienst/Toeslagen dient bij zijn besluit op de aanvraag om aanvullende compensatie voor de werkelijke schade aansluiting te zoeken bij het civiele schadevergoedingsrecht. Hetzelfde geldt voor de bestuursrechter bij de toetsing van een dergelijk besluit. Dat betekent dat de bestuursrechter de aansprakelijkheid voor de schade en de omvang daarvan ten volle toetst, uitgaande van wat daarover tussen de Belastingdienst/Toeslagen en de aanvrager in geschil is.

15.4. Het hierboven genoemde recht op compensatie en aanvullende compensatie voor de werkelijke schade is niet afhankelijk van het al dan niet vastgesteld zijn van de onrechtmatigheid van besluiten die voortkomen uit de institutionele vooringenomenheid of de hardheid, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van de Wht. Dat brengt mee dat de schade die de aanvrager heeft geleden als gevolg van dergelijke besluiten, ook als die in rechte onaantastbaar zijn geworden, door de Belastingdienst/Toeslagen vergoed dient te worden, behoudens de beperkingen die in artikel 2.1 van de Wht zijn neergelegd.

15.5. In het geval van [appellante] heeft de Belastingdienst/Toeslagen te kennen gegeven dat met de kinderopvangtoeslagbesluiten sprake was van hardheid als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van de Wht. Ongeacht de onrechtmatigheid van deze besluiten, heeft [appellante] daarom recht op compensatie hiervoor en gelet op artikel 2.1, derde lid, van de Wht, recht op aanvullende compensatie, als zij aannemelijk en concreet maakt dat en in welke mate de door haar werkelijk geleden schade hoger is dan het compensatiebedrag. De Afdeling zal op basis van de gronden van [appellante] hieronder beoordelen of de rechtbank terecht heeft geoordeeld dat de besluiten van de Belastingdienst/Toeslagen hierover in rechte stand houden.

[...] Compensatie

[...] 16.6. Gelet op het voorgaande ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat het bedrag dat bij het compensatiebesluit aan [appellante] is toegekend onjuist is. De rechtbank heeft dat besluit dan ook terecht in stand gelaten. [...]

Aanvullende compensatie

[...] 22. Het voorgaande brengt mee dat [appellante] niet aannemelijk heeft gemaakt dat de door haar werkelijk geleden schade hoger is dan het compensatiebedrag van € 71.665,00 dat al aan haar is toegekend bij het compensatiebesluit. Het betoog van [appellante] slaagt daarom niet. [...]

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) (“Aanvullende compensatie bij hersteloperatie kinderopvangtoeslag terecht afgewezen”) uitgebracht.

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje “Handhaving” (JnB 2023, ...).

JnB 2023, 801

MK ABRS, 20-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3545](#)

Belastingdienst/Toeslagen.

Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR) 26

Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) 2, 3 lid 2 aanhef en onder a, 7, 8

Algemene wet inzake rijksbelastingen 21

BELASTINGDIENST/TOESLAGEN. HUURTOESLAG. TOESLAGPARTNER. I.c. heeft de Belastingdienst/Toeslagen niet in strijd gehandeld met het discriminatieverbod in artikel 26 IVBPR door het recht van [wederpartij] op huurtoeslag voor de maand december 2019 in overeenstemming met de jaarinkomenssystematiek van de Awir te berekenen. De situatie van betrokkenen is niet vergelijkbaar met de situatie van een samenwonend echtpaar dat het gehele jaar een bijstandsuitkering ontvangt naar de norm voor een echtpaar.

[...] Bij besluit van [...] heeft de Belastingdienst/Toeslagen het recht van [wederpartij] op huurtoeslag over 2019 definitief berekend en vastgesteld op € 3.848,00 en bepaald dat hij een bedrag van € 157,00 aan teveel ontvangen huurtoeslag moet terugbetalen.

[...] 8. Voorop moet worden gesteld dat tussen partijen niet in geschil is dat [persoon A] voor de maand december 2019 toeslagpartner van [wederpartij] is en dat de Belastingdienst/Toeslagen het recht van [wederpartij] op huurtoeslag voor die maand, in overeenstemming met artikel 7, eerste lid, van de Awir, correct heeft berekend door uit te gaan van zowel het toetsingsinkomen van [wederpartij] over het jaar 2019 als het toetsingsinkomen van [persoon A] over dat jaar. Dat de Belastingdienst/Toeslagen voor de berekening van de hoogte van de huurtoeslag over de maand december 2019 moet uitgaan van het toetsingsinkomen van beide partners over 2019 is, zo stelt de Afdeling vast, inherent aan de systematiek van de Awir, die uitgaat van jaarinkomens. Zie in dit

verband de uitspraken van 30 maart 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:865](#) en 26 oktober 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:2839](#). De wetgever heeft hiervoor bewust gekozen, omdat dit het gemakkelijkst uitvoerbaar is en in reguliere gevallen een goed beeld geeft van de draagkracht (Kamerstukken II 2004/05, 29764, nr. 3, p. 11).

9. De Afdeling is van oordeel dat de Belastingdienst/Toeslagen niet in strijd heeft gehandeld met het discriminatieverbod in artikel 26 IVBPR door het recht van [wederpartij] op huurtoeslag voor de maand december 2019 in overeenstemming met de jaarinkomenssystematiek van de Awir te berekenen.

10. Anders dan de rechtbank acht de Afdeling de situatie van [wederpartij] en [persoon A] niet vergelijkbaar met de situatie van een samenwonend echtpaar dat het gehele jaar een bijstandsuitkering ontvangt naar de norm voor een echtpaar. Dat het inkomen in beide situaties bestaat uit een bijstandsuitkering en dat in beide gevallen toeslagen worden ontvangen, waarbij over ten minste een deel van het jaar sprake was van een toeslagpartner, is daarvoor onvoldoende. Deze door de rechtbank genoemde overeenkomsten zijn immers van globale aard en doen niet af aan de wezenlijke verschillen tussen beide specifieke situaties.

11. Het echtpaar waarmee vergeleken wordt heeft het gehele jaar 2019 samengewoond en de daaraan gekoppelde bijstand en huurtoeslag ontvangen. In de periode van 1 januari 2019 tot en met 30 november 2019 woonden [wederpartij] en [persoon A] daarentegen niet samen en ontvingen zij afzonderlijk van elkaar een bijstandsuitkering en huurtoeslag naar de norm voor een alleenstaande en daardoor, opgeteld, meer dan het echtpaar. Anderzijds zullen zij in die periode opgeteld meer kosten van levensonderhoud, waaronder meer huurkosten, hebben moeten maken dan sinds december 2019 het geval is. Gezien deze verschillen is er geen sprake van voldoende vergelijkbaarheid op grond waarvan het discriminatieverbod van artikel 26 IVBPR van toepassing is. De omstandigheid dat [wederpartij] geen voordeel heeft gehad van het bijstandsinkomen van [persoon A] over de periode van 1 januari 2019 tot en met 30 november 2019 maakt dit niet anders en kan daarom ook niet leiden tot het oordeel dat op grond van artikel 26 IVBPR, in afwijking van de jaarinkomenssystematiek over december 2019, uitgegaan had moeten worden van een aan die maand toe te rekenen toetsingsinkomen in de vorm van een bijstandsuitkering van een samenwonend echtpaar.

12. In de situaties die ten grondslag lagen aan de uitspraak van de Afdeling van 26 oktober 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:2839](#), waarnaar de rechtbank heeft verwezen en de uitspraak van de Afdeling van 30 maart 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:865](#), die [wederpartij] noemt en waarnaar de uitspraak van 26 oktober 2016 verwijst, lag dit anders. In die situaties ging het om gevallen waarin een toeslaggerechtigde werd geconfronteerd met een aanzienlijke daling van het recht op huurtoeslag omdat een voormalige toeslagpartner, na beëindiging van het partnerschap (aanzienlijk) meer was gaan verdienen dan tijdens het partnerschap het geval was en deze inkomsten werden meegenomen voor het bepalen van de huurtoeslag van de toeslaggerechtigde in de periode van partnerschap. In die situatie kan het rekenen met jaarinkomens blijkens de wetsgeschiedenis leiden tot door de wetgever onwenselijk geachte uitkomsten.

13. Dat is een wezenlijk andere situatie dan in het voorliggende geval waarin het gaat om een partnerschap dat in de loop van het toeslagjaar aanvangt en dat als consequentie heeft dat huurtoeslag voor 2019 wordt vastgesteld op een bedrag dat 157 euro minder is dan [wederpartij] aan voorschotten had ontvangen. De rechtbank heeft dat niet onderkend. [...]

JnB 2023, 802

MK ABRS, 20-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3559](#)

Belastingdienst/Toeslagen.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 8:73

Uitvoeringsregeling van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen 7

BELASTINGDIENST/TOESLAGEN. KINDEROPVANGTOESLAG. PERSOONLIJKE BETALINGSREGELING. SCHADEVERGOEDING. Artikel 8:73, eerste lid, van de Awb (oud) biedt de bestuursrechter niet de bevoegdheid om een rechtspersoon te veroordelen tot vergoeding van schade door een of meer andere besluiten dan het besluit waartegen - in de procedure waarin het verzoek om schadevergoeding is ingediend - beroep is ingesteld. Dat betekent dat de Afdeling zich in deze procedure moet beperken tot een oordeel over de vergoeding van schade als gevolg van de vierde afwijzing van het verzoek van [appellante] om een persoonlijke betalingsregeling. Verwijzing naar ABRS 04-08-2022, [ECLI:NL:RVS:2022:2471](#). In deze procedure is geen grondslag aanwezig voor de toewijzing van de door [appellante] gestelde schade.

[...] 9. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen, bijvoorbeeld in de uitspraak van 24 augustus 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:2471](#), is de Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten (hierna: Wns) op 1 juli 2013 in werking getreden, voor zover die wet ziet op schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten. Op grond van artikel V, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wns is titel 8.4 van de Awb - over schadevergoeding - echter niet van toepassing op schade, veroorzaakt door besluiten of andere handelingen van de Belastingdienst/Toeslagen of van andere bestuursorganen voor zover genomen of verricht in het kader van aan de Belastingdienst opgedragen taken. Dit betekent dat op het verzoek van [appellante] om de Belastingdienst/Toeslagen tot schadevergoeding te veroordelen niet titel 8.4 van de Awb, waaronder de artikelen 8:88 en 8:91 van de Awb, van toepassing zijn, maar het recht zoals dat voor 1 juli 2013 gold [...]. Daarbij is artikel 8:73, eerste lid, van de Awb (oud) van belang. [...] Het hoger beroep van [appellante] richt zich niet tegen de wijze waarop de rechtbank de schadevergoeding met betrekking tot de periode van 15 maart 2018 tot en met eind oktober 2018 heeft vastgesteld, maar op de beperking van de periode waarin [appellante] als gevolg van de besluitvorming van de Belastingdienst/Toeslagen immateriële schade en loonschade heeft geleden.

10. De Afdeling begrijpt dat het besluitvormingstraject dat tot schade bij [appellante] heeft geleid over een langere periode loopt en dat het besluit van 15 maart 2018, waarbij de Belastingdienst/Toeslagen voor de vierde keer haar verzoek om een persoonlijke betalingsregeling heeft afgewezen, voor haar slechts één moment uit dit doorlopend traject vormt. Niet alle door [appellante] geleden schade kan evenwel in de deze procedure worden vergoed. Zoals de Afdeling heeft overwogen in de voornoemde uitspraak van 24 augustus 2022, biedt artikel 8:73, eerste lid, van de Awb (oud) de bestuursrechter niet de bevoegdheid om een rechtspersoon te veroordelen tot vergoeding van schade door een of meer andere besluiten dan het besluit waartegen - in de procedure waarin het verzoek om schadevergoeding is ingediend - beroep is ingesteld. Dat betekent dat de Afdeling zich in deze procedure moet beperken tot een oordeel over de vergoeding van schade als gevolg van de vierde afwijzing van het verzoek van [appellante] om een persoonlijke betalingsregeling. De Afdeling is van oordeel dat [appellante] niet aannemelijk heeft gemaakt dat de door haar gestelde immateriële schade en materiële schade uit loonverlies, voor een andere periode dan de rechtbank heeft toegewezen, het gevolg is van de besluitvorming die in dit hoger beroep voorligt (de afwijzing van het vierde verzoek om een betalingsregeling). Dat betekent dat in deze

procedure geen grondslag aanwezig is voor de toewijzing van de door [appellante] gestelde schade. De Afdeling begrijpt en betreurt dat door deze wettelijke beperking niet tegemoet kan worden gekomen aan de wens van [appellante] om de procedures om te komen tot de haar toekomende schadevergoeding op korte termijn ten einde te brengen. [...]

Overige schade

11. De Afdeling merkt op dat het voorgaande niet betekent dat [appellante] geen andere schade heeft geleden dan de schade zoals deze door de rechtbank is toegewezen, of dat er geen rechtsingang bestaat voor vergoeding van deze schade. Voor gedupeerden van de toeslagenaffaire bestaan er verschillende compensatieregelingen, zoals de zogenoemde Catshuisregeling en de Wet hersteloperatie toeslagen (Wht). [...]

12. Daarnaast is het mogelijk voor [appellante] om via de Commissie Werkelijke Schade aanvullende werkelijke schade overeenkomstig het civiele schadevergoedingsrecht vergoed te krijgen (de zogenoemde aanvullende compensatie). [...]

13. De vraag of de Belastingdienst/Toeslagen op een juiste manier toepassing heeft gegeven aan deze compensatieregelingen kan, zoals hiervoor is overwogen, niet in deze procedure aan de orde komen, maar kan wel in de procedure over het compensatiebesluit, de O/GS-tegemoetkoming of het besluit op het verzoek tot aanvullende compensatie onderzocht worden. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Wegenverkeerswet

JnB 2023, 803

MK ABRS, 13-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3484](#)

Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (het CBR), appellant.

Wegenverkeerswet 1994 130, 131, 133, 134

Regeling maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid 2011 27

Regeling eisen geschiktheid 2000 2, Bijlage, paragraaf 8.8

WEGENVERKEERSWET 1994. ONGELDIGVERKLARING RIJBEWIJS. DRUGSMISBRUIK.

PSYCHIATRISCH RAPPORT. In de uitspraak van 24-04-2019, [ECLI:NL:RVS:2019:1339](#), zijn algemene uitgangspunten geformuleerd voor de beoordeling van een psychiatrisch rapport in het kader van CBR-keuringen. Voorsnog wordt geen aanleiding gezien het standpunt dat deze rechtspraak ook van toepassing is in situaties waarin de diagnose "drugsmisbruik in ruime zin" is gesteld, niet te volgen. De uitspraak van 24-04-2019 moet niet zo worden begrepen dat een diagnose door een psychiater nimmer kan worden gebaseerd op alleen de anamnese.

[...] Bij besluit van [...] heeft het CBR het rijbewijs van [wederpartij] ongeldig verklaard [...], omdat een psychiater bij hem de diagnose "drugsmisbruik in de zin der wet" heeft gesteld (hierna ook: "drugsmisbruik in ruime zin" en drugsmisbruik).

[...] Toetsingskader

[...] De uitspraak van de Afdeling van 24 april 2019 over de diagnose "alcoholmisbruik in ruime zin"

8. Bij de Afdeling kwamen regelmatig zaken binnen waarbij het CBR een rijbewijs ongeldig had verklaard omdat de betrokkene met een te hoog alcoholpromillage een motorvoertuig had bestuurd. De ongeldigverklaring van het rijbewijs was gebaseerd op een psychiatrisch rapport waarbij in veel gevallen werd geconcludeerd dat sprake was van "alcoholmisbruik in ruime zin". In een deel van de

zaken werd deze diagnose alleen gebaseerd op de anamnese, in een ander deel van de zaken werden daarbij ook andere omstandigheden betrokken. De Afdeling achtte het daarom wenselijk om in algemene zin meer inzicht te krijgen in de diagnose "alcoholmisbruik in ruime zin" en heeft daarom een gespecialiseerd psychiater op het gebied van alcoholproblematiek als deskundige benoemd voor het instellen van een onderzoek. Op basis van het opgestelde deskundigenverslag heeft de Afdeling in de uitspraak van 24 april 2019 de volgende algemene uitgangspunten geformuleerd voor de beoordeling van een psychiatrisch rapport in het kader van CBR-keuringen:

"23. Het diagnosticeren van stoornissen in het gebruik van alcohol in het kader van CBR-keuringen is gericht op het algemene belang van de verkeersveiligheid. De diagnose 'alcoholmisbruik in ruime zin' ten behoeve van CBR-zaken is een beschrijvende diagnose waarbij alle gegevens worden gebruikt die wijzen in de richting van problemen rond alcoholgebruik, terwijl aanwijzingen dat het onwaarschijnlijk is dat bij betrokkene sprake is van met alcoholgebruik gerelateerde problemen niet aanwezig zijn. Om tot een diagnose te kunnen komen heeft de psychiater de anamnese, het lichamelijk en psychiatrisch onderzoek, en het laboratoriumonderzoek als instrumenten tot zijn beschikking.

De diagnose 'alcoholmisbruik in ruime zin' kan in de praktijk niet uitsluitend worden gesteld op grond van de anamnese in combinatie met een sterk verhoogd ademalcoholgehalte. Reden daarvoor is dat de betrouwbaarheid van de anamnestiche gegevens in de keuringssituatie laag is, omdat de bestuurder in kwestie het rijbewijs doorgaans wenst te behouden. Verder is het ademalcoholgehalte steeds een momentopname. Daarom kan de diagnose 'alcoholmisbruik in ruime zin' alleen worden verkregen met de hulp van meerdere aanwijzingen die deze diagnose ondersteunen en die een aanwijzing kunnen vormen voor aanwezigheid van alcoholproblemen. Deze aanwijzingen kunnen onder meer worden gevonden in de omstandigheden van de aanhouding. Daarbij valt te denken aan contextuele zaken of observaties van de verbalisanten, zoals het (relatief) ontbreken van intoxicatieverschijnselen tijdens de aanhouding, die in het proces-verbaal zijn genoteerd. Daarnaast is het goed of langdurig kunnen functioneren met hoge promillages alcohol een aanwijzing voor alcoholtolerantie en daarmee voor de aanwezigheid van problemen met het gebruik van alcohol. In dat verband kan worden gedacht aan het kunnen besturen van een auto onder invloed van hoge promillages alcohol."

9. Zoals ook de rechtbank heeft overwogen, is tussen partijen niet in geschil dat deze rechtspraak van de Afdeling ook van toepassing is in situaties waarin de diagnose "drugsmisbruik in ruime zin" is gesteld. De Afdeling ziet voornamelijk geen aanleiding dat standpunt niet te volgen. Alcohol en drugs zijn allebei psychoactieve middelen in de zin van paragraaf 8.8. van de bijlage behorende bij de Regeling eisen geschiktheid 2000. Daarnaast zijn de richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Psychiatrie (hierna: NVvP) over "Onderzoek naar drugsmisbruik in het kader van rijgeschiktheidskeuringen" en "Alcoholmisbruik in het kader van rijgeschiktheidskeuringen" vrijwel identiek waar het gaat over de waarde van anamnestiche gegevens.

10. Het CBR voert met juistheid aan dat de uitspraak van 24 april 2019 moet worden gezien in de context van de feiten die in die zaak speelden. Die uitspraak moet niet zo worden begrepen dat een diagnose door een psychiater nimmer kan worden gebaseerd op alleen de anamnese. De Afdeling heeft in die uitspraak - in navolging van de geraadpleegde deskundige - het oordeel dat de diagnose "alcoholmisbruik in ruime zin" niet uitsluitend kan worden gesteld op grond van een anamnese namelijk gemotiveerd met het argument dat de betrouwbaarheid van de anamnestiche gegevens laag is, omdat de bestuurder in kwestie het rijbewijs doorgaans wenst te behouden. Een betrokkene zal zijn alcoholgebruik tegenover de psychiater vaak presenteren op een manier waarvan hij denkt

dat dit gunstig is om zijn rijbewijs te behouden, bijvoorbeeld door te verklaren dat hij goed tegen alcohol kan en er weinig van merkt of doorgaans niet veel drinkt. Dit soort verklaringen wordt door een psychiater nogal eens in het nadeel van de betrokkene uitgelegd, bijvoorbeeld door te concluderen dat deze een tolerantie voor alcohol heeft opgebouwd of zijn drankgebruik bagatelliseert. De Afdeling heeft het onwenselijk geacht dat in een dergelijk geval alleen de eigen, niet erg betrouwbare, verklaring van een betrokkene voldoende is voor de diagnose "alcoholmisbruik in ruime zin".

11. Dat ligt echter anders als de eigen verklaring wel betrouwbaar is en duidt op misbruik. Een soortgelijke conclusie staat in de NVvP-richtlijn "Onderzoek naar drugsmisbruik in het kader van rijgeschiktheidskeuringen": [...]

De richtlijn verbindt daaraan de conclusie dat "een anamnestic gegeven dat bevestigend is voor drugsmisbruik extra waardevol is." Ook de Afdeling ziet niet in waarom dergelijke anamnestic gegevens, waarbij geen reden is om aan te nemen dat deze onbetrouwbaar zijn, niet als basis mogen worden gebruikt voor de diagnose.

De Afdeling acht hierbij van belang dat, zoals het CBR heeft benadrukt, de informatie die wordt verkregen bij een psychiatrisch onderzoek voor een groot deel voortkomt uit de anamnese. In de anamnese wordt uitgebreid ingegaan op het drugsgebruik in het jaar voorafgaand aan de aanhouding en op mogelijke kenmerken van een stoornis in drugsgebruik gedurende die periode. Daarnaast wordt er een screeningsinstrument voor drugs afgenomen en worden de voorgeschiedenis en het medicatiegebruik uitgevraagd. Ook wordt een psychiatrische klachtenanamnese afgenomen. Uit al deze onderdelen kunnen aanwijzingen naar voren komen die bijdragen aan de diagnose "drugsmisbruik in ruime zin". De richtlijn "Onderzoek naar drugsmisbruik in het kader van rijgeschiktheidskeuringen" noemt het afnemen van een anamnese dan ook "essentieel".

Het betoog slaagt in zoverre.

Beoordeling van het psychiatrisch rapport met de diagnose "drugsmisbruik in ruime zin" in dit geval [...] 15. Het CBR mocht de diagnose "drugsmisbruik in ruime zin" aan de besluitvorming ten grondslag leggen. Het CBR heeft zich ook op het standpunt mogen stellen dat die diagnose voldoende grondslag biedt voor het oordeel dat [wederpartij] ongeschikt was om motorrijtuigen te besturen. Het CBR heeft het rijbewijs van [wederpartij] daarom terecht ongeldig verklaard. De rechtbank heeft ten onrechte anders beslist. [...]

JnB 2023, 804

MK ABRS, 13-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3473](#)

Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (het CBR).

Wegenverkeerswet 1994 (WvW 1994) 130, 131, 134

Regeling maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid 2011 27

Regeling eisen geschiktheid 2000 (Regeling) 2 Bijlage paragraaf 8.8

WEGENVERKEERSWET 1994. ONGELDIGVERKLARING RIJBEWIJS. MEDICINALE CANNABIS. I.c. is geen sprake van medicinaal cannabisgebruik in juridische zin. Zo is de cannabis niet voorgeschreven door een arts (dus op recept) en niet verstrekt door een apotheek. Dat de keurend psychiater verklaard heeft dat het aannemelijk is dat het cannabisgebruik van [appellant] een positieve invloed heeft op klachten die passen bij de ziekte van Crohn, betekent niet dat [appellant] cannabis medicinaal gebruikt in juridische zin. Verwijzing naar ABRS 18-05-2022, [ECLI:NL:RVS:2022:1433](#), onder 5.3). De keurend psychiater

komt in zijn rapport tot de conclusie dat sprake is van drugsmisbruik in de algemene klinische betekenis van het woord, zoals beschreven in de Richtlijn Drugsmisbruik in het kader van rijgeschiktheidskeuringen van de Federatie Medisch Specialisten en zoals bedoeld in paragraaf 8.8 van de bijlage van de Regeling. Paragraaf 8.8 vereist een strenge opstelling van de keurend arts gelet op de gevaren van het gebruik van deze middelen voor de verkeersveiligheid.

JnB 2023, 805

MK ABRS, 13-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3464](#)

directie van de Rijksdienst voor het wegverkeer (hierna: de RDW).

Wegenverkeerswet 1994 (WvW 1994) 43 lid 3

Kentekenreglement (KR) 9, 12

Regeling gegevensverstrekking kentekenregister 2008 (Regeling) 2 lid 1, lid 2

WEGENVERKEERSWET 1994. Afwijzing verzoek om verstrekking van gegevens uit het kentekenregister. Uit de tekst van artikel 43 van de WvW 1994 volgt dat de RDW beleidsruimte heeft en dat de uitoefening berust op een belangenafweging. I.c. heeft de RDW een zorgvuldige belangenafweging gemaakt. Dat betekent dat zij heeft mogen besluiten om de gegevens niet aan [appellante] te verstrekken.

[...] Bij besluit van [...] heeft de RDW het verzoek van [appellante] om verstrekking van gegevens uit het kentekenregister afgewezen.

[...] Heeft de RDW ruimte om een belangenafweging te maken?

7. Artikel 43, vierde lid, van de WvW 1994 luidt: "Aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aangewezen personen of instanties of categorieën personen of instanties (...) kunnen (...) uit het kentekenregister gevoelige gegevens (...) worden verstrekt." In het artikel staat 'kunnen worden verstrekt'. Dat betekent dat de RDW de gegevens kan verstrekken, maar daartoe niet is verplicht. Uit de tekst van artikel 43 volgt dat de RDW beleidsruimte heeft en dat de uitoefening berust op een belangenafweging. In artikel 9 van het KR en artikel 2 van de Regeling - die een nadere invulling zijn van de bevoegdheid zoals opgenomen in artikel 43, vierde lid, van de WvW 1994 - staat ook telkens 'kunnen worden verstrekt'. [appellante] heeft er weliswaar op gewezen dat in artikel 12 van het KR staat dat de gegevens 'worden verstrekt', maar dat artikel beperkt alleen de gevallen waarin de gegevens worden verstrekt.

[...] Heeft de RDW een zorgvuldige belangenafweging gemaakt?

[...] 8. De RDW heeft een zorgvuldige belangenafweging gemaakt. Dat betekent dat zij heeft mogen besluiten om de gegevens niet aan [appellante] te verstrekken. Daarvoor is het volgende van belang.

9. Zoals volgt uit het hiervoor onder rechtsoverweging 3 weergegeven wettelijk kader, kan de RDW persoonsgegevens aan een advocaat verstrekken als die advocaat de gegevens gebruikt voor een gerechtelijke procedure of de voorbereiding daarvan. Alleen voor dat doel kan de RDW de persoonsgegevens verstrekken. [appellante] heeft in haar aanvragen te kennen gegeven dat zij de gegevens nodig heeft voor het starten van een incassoprocedure. Uit de correspondentie tussen [appellante] en de RDW en het bezwaarschrift van [appellante] blijkt echter dat als de kentekenhouders niet alsnog betalen, dat de Kroatische parkeerbedrijven een gerechtelijke procedure in Kroatië willen starten. Dat heeft [appellante] tijdens de zitting bij de rechtbank ook bevestigd. Zowel de RDW als de rechtbank hebben niet kunnen uitsluiten dat [appellante] de persoonsgegevens rechtstreeks zal overdragen aan de Kroatische parkeerbedrijven. De Afdeling kan dat evenmin uitsluiten, gelet op wat [appellante] hierover in hoger beroep naar voren heeft gebracht.

Tijdens de zitting bij de Afdeling heeft [appellante] in eerste instantie namelijk desgevraagd bevestigd dat zij een kopie van de incassobrieven naar de Kroatische parkeerbedrijven wil sturen in het geval het incassotraject in Nederland niets oplevert. Pas in tweede instantie - en na enig doorvragen van de Afdeling - heeft [appellante] ter zitting naar voren gebracht dat zij de intentie heeft de gegevens naar de advocaten van de Kroatische parkeerbedrijven te sturen en dus niet rechtstreeks naar de bedrijven zelf. Met de rechtbank wordt daarom geoordeeld dat, gelet op het voorkomen dat deze gevoelige persoonsgegevens zonder wettelijke grondslag worden verspreid, de RDW het belang van de Nederlandse kentekenhouders zwaarder heeft mogen laten wegen dan het belang van [appellante] bij het verkrijgen van die gegevens. Omdat het onduidelijk is of de verzochte verstrekking enkel ziet op een gerechtelijke procedure, wordt niet toegekomen aan de vraag waar die procedure gevoerd gaat worden en de vraag wat de EEX-verordening hieromtrent voorschrijft. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet open overheid / Wet openbaarheid van bestuur

JnB 2023, 806

Voorzieningenrechter ABRS, 22-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3583](#)

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 4:13, 6:2, 6:19, 6:20, 6:24, 7:1, 8:1, 8:55d

Wet open overheid (Woo) 4.4, 8.4

college van gedeputeerde staten van Noord-Holland, appellant.

WOO. VERZOEK. NIET TIJDIG BESLISSEN. BESLISTERMIJN. De termijn van 2 weken die de rechtbank i.c. aan het college heeft gegeven, is geen reële en ook geen redelijke termijn waarbinnen het kon beslissen op het voorliggende verzoek. Daarvoor was de omvang van het verzoek nog te weinig gepreciseerd en het aantal documenten dat daaronder viel te groot. In dit geval is vijf maanden een redelijke termijn om te beslissen op het gehele Woo-verzoek.

[...] 2. Mob [Red: Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A] wenst informatie te verkrijgen over het toezicht en de handhaving op Tata Steel IJmuiden B.V. en satellietbedrijven vanaf 16 januari 2017 tot aan het moment van het verzoek. Zij heeft daarom bij het college een verzoek ingediend om informatie openbaar te maken over onder meer handhavingsbesluiten,

controleverslagen, meetrapporten, meldingen van ongewone voorvallen en metadata over de beschikbare documenten. Volgens het college betrof het verzoek ongeveer 24000 documenten. Het college heeft niet tijdig over de openbaarheid van die documenten een besluit genomen. De rechtbank heeft het college daarom opgedragen om dat binnen twee weken alsnog te doen.

[...] 5. [...] [...] het college [voert] aan dat de rechtbank een te korte termijn heeft gegeven voor het alsnog nemen van een besluit. De rechtbank wist volgens het college dat het daaraan niet zou kunnen voldoen. Het college is het ook niet eens met de opgelegde dwangsom omdat die pas bij de rectificatie van de aangevallen uitspraak, bijna vier weken later, is gegeven.

6. De voorzieningenrechter geeft het college op deze punten die het in hoger beroep heeft bestreden, gelijk.

De voorzieningenrechter zal de aangevallen uitspraak vernietigen voor zover de rechtbank daarin het college heeft opgedragen binnen twee weken na dagtekening van de uitspraak alsnog te beslissen op het Woo-verzoek. De voorzieningenrechter sluit niet uit dat een rol heeft gespeeld dat het college, hetgeen te betreuren is, door een misverstand niet ter zitting bij de rechtbank is verschenen, maar dat doet er niet aan af dat de termijn die de rechtbank aan het college heeft gegeven, geen reële en

ook geen redelijke termijn is waarbinnen het kon beslissen op het verzoek van Mob. Daarvoor was de omvang van het verzoek nog te weinig gepreciseerd en het aantal documenten dat daaronder viel te groot. Het college en Mob hebben weliswaar voor de aangevallen uitspraak al enkele pogingen gedaan om met elkaar te overleggen over de manier waarop het Woo-verzoek kan worden behandeld, maar die pogingen zijn van beide kanten te gering geweest om tot een werkbaar resultaat te leiden. Op het moment van de uitspraak van de rechtbank was dus nog geen zicht op een effectieve werkwijze van de behandeling van het verzoek en was de omvang van het verzoek nog te onbepaald. Mob heeft op de zitting van de voorzieningenrechter ook onderkend dat een termijn van twee weken voor 24000 documenten voor het college te kort was om een besluit te kunnen nemen. [...]

[...] Wat is in dit geval een redelijke termijn?

9. De voorzieningenrechter oordeelt dat in dit geval vijf maanden een redelijke termijn is om te beslissen op het hele Woo-verzoek van Mob. Voor dat oordeel vindt de voorzieningenrechter het volgende van belang. Het college heeft aangegeven nog 14 maanden nodig te hebben om over de aanvankelijk gevraagde 24.000 documenten te kunnen beslissen. Maar op de tweede zitting is komen vast te staan dat na meerdere gesprekken met elkaar en overleg via e-mail tussen Mob en het college van de ongeveer 24000 documenten nog ongeveer 6500 documenten over zijn die onder het verzoek vallen. Deze 6500 documenten kunnen worden onderverdeeld in ongeveer 5000 min of meer gelijksoortige documenten, namelijk meldingen van ongewone voorvallen en ongeveer 1500 overige documenten. De beoordeling van de overige 1500 documenten zal naar verwachting gemiddeld meer tijd vergen omdat het gaat om verschillende soorten documenten waarvan sommige omvangrijk zijn. Het college zal over deze laatste groep documenten eerst beslissen en dat is ook conform de voorkeur van Mob. Ter zitting is van de kant van het college aangegeven dat het bij maximale inspanning verwacht daarover binnen drie maanden een deelbesluit te kunnen nemen. Het verwacht daarna nog tenminste twee maanden meer nodig te hebben om over alle ongeveer 5000 documenten over meldingen van ongewone voorvallen een besluit te kunnen nemen. Daarbij is rekening gehouden met de inzet van extra menskracht en de aan Tata Steel te bieden mogelijkheid om als derde-belanghebbende haar zienswijzen in te dienen. De voorzieningenrechter ziet onvoldoende aanleiding om in dit geval van de door het college als minimaal nodige aangegeven periode van vijf maanden af te wijken. Hij betreft daarbij dat het college nu weliswaar zo spoedig mogelijk moet beslissen, gelet op het uitgangspunt van de Woo dat het college al na vier weken en ieder geval na zes weken een besluit had moeten nemen, maar dat de termijn om op het nog steeds omvangrijke verzoek te beslissen wel haalbaar moet zijn en dat ook Mob heeft aangegeven deze termijn op zichzelf redelijk te vinden als het college daar kort na het verzoek om had gevraagd. [...]

JnB 2023, 807

MK ABRS, 06-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3378](#)

De Nederlandsche Bank N.V. (hierna: DNB).

Wet openbaarheid van bestuur (Wob) 1a lid 1 onder d

Besluit bestuursorganen WNo en Wob (BbWW) 1, aanhef en onder b,

WOB. BESTUURSORGAAN. UITZONDERING. I.c. wordt geoordeeld dat de informatie waarvan om openbaarmaking is verzocht, moet worden aangemerkt als informatie over de werkzaamheden die voortvloeien uit dan wel verband houden met de toezichthoudende taken en bevoegdheden van De Nederlandsche Bank N.V. (DNB). Dat betekent dat DNB onder de in

de Wob opgenomen uitzondering valt en dat de Wob in dit geval niet van toepassing is. De uitzonderingsgrond geldt niet alleen voor toezichtvertrouwelijke informatie.

JnB 2023, 808

MK Rechtbank Rotterdam, 25-08-2023, [ECLI:NL:RBROT:2023:8135](#)

minister van Justitie en Veiligheid (minister).

Wet openbaarheid van bestuur (Wob)

Wet open overheid (Woo) 8.8

Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg) 1 aanhef en onder b

WOO. BIJZONDERE OPENBAARMAKINGSREGELING. Uit artikel 8.8 van de Woo en de bijbehorende bijlage volgt dat openbaarmaking op verzoek niet geldt voor gegevens die vallen onder, voor zover relevant, titel 2A (de verwerking van strafvorderlijke gegevens) van de Wjsg. De wetgever heeft hiermee een deel van de Wjsg als een bijzondere en aan de Woo derogerende openbaarmakingsregeling gekwalificeerd. I.c. wordt geoordeeld dat naam rederij en/of schip strafvorderlijke gegevens zijn in de zin van de Wjsg en dat deze gegevens op grond van de Woo niet geopenbaard mogen worden.

[...] 7.2. Het geschil beperkt zich thans tot de weigering van openbaarmaking van de naam van de rederij en/of het schip op grond van artikel 8.8 van de Woo. [...]

[...] 9.1. Uit artikel 8.8 van de Woo en de bijbehorende bijlage volgt dat openbaarmaking op verzoek niet geldt voor gegevens die vallen onder, voor zover relevant, titel 2A (de verwerking van strafvorderlijke gegevens) van de Wjsg. De wetgever heeft hiermee een deel van de Wjsg als een bijzondere en aan de Woo derogerende openbaarmakingsregeling gekwalificeerd. Ten tijde van de Wob gold voor de Wjsg geen bijzondere en uitputtende regeling die derogeerde aan de Wob. In de uitspraken waarnaar eiser verwijst gold de Wob nog. Op het bestreden besluit 2 is echter de Woo van toepassing. De Woo is immers – zoals in de tussenuitspraak al is overwogen - per 1 mei 2022 in werking getreden en besluiten op daarvoor ingediende Wob-verzoeken moeten met inachtneming van de bepalingen van de Woo worden genomen.

9.2. De eerste vraag die rechtbank daarom zal moeten beantwoorden is of de naam van de rederij en/of het schip strafvorderlijke gegevens zijn in de zin van de Wjsg.

9.3. Op grond van artikel 1, aanhef en onder b, van de Wjsg zijn strafvorderlijke gegevens persoonsgegevens of gegevens over een rechtspersoon die zijn verkregen in het kader van een strafvorderlijk onderzoek en die het openbaar ministerie in een strafdossier of langs geautomatiseerde weg in een gegevensbestand verwerkt.

9.4. De minister heeft in zijn motivering verwezen naar 'Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad' (Richtlijn).

9.5. De Richtlijn is onder meer in artikel 1, aanhef en onder b, van de Wjsg geïmplementeerd door toevoeging van de woorden 'in een gegevensbestand'.

Op grond van artikel 2, tweede lid, van de Richtlijn is deze Richtlijn van toepassing op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde, alsmede op de niet-geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen.

Uit overweging 18 van de Richtlijn volgt dat het niet zozeer gaat om de vraag of het gaat om geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, maar om de vraag of de persoonsgegevens zijn opgeslagen of bedoeld zijn om te worden opgeslagen in een bestand. Dit kan ook om handmatige verwerking gaan. De bescherming dient technologieneutraal te zijn en mag niet afhankelijk zijn van de gebruikte technieken. Dit om te voorkomen dat een ernstig risico op omzeiling zou ontstaan.

9.6. Eiser voert terecht aan dat de Richtlijn ziet op bescherming van natuurlijke personen en niet op rechtspersonen. Dat neemt echter niet weg dat de Richtlijn is geïmplementeerd in artikel 1, aanhef en onder b, van de Wjsg en dat in die bepaling de toevoeging ‘in een gegevensbestand’ ook ziet op gegevens over een rechtspersoon die zijn verkregen in het kader van een strafvorderlijk onderzoek. Het risico op omzeiling kan ook bestaan bij gegevens over een rechtspersoon. Een redelijke uitleg brengt daarom mee dat ook bij gegevens over een rechtspersoon die het openbaar ministerie in een gegevensbestand verwerkt, niet relevant is of het geautomatiseerde of handmatige verwerking betreft. Dit betekent dat de naam van de rederij en/of het schip strafvorderlijke gegevens zijn in de zin van de Wjsg en dat deze gegevens op grond van de Woo niet geopenbaard mogen worden. [...]

JnB 2023, 809

Rechtbank Midden-Nederland, 28-08-2023, [ECLI:NL:RBMNE:2023:4421](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente [plaats] , verweerder.

Wet open overheid (Woo) 3.3

WOO. ACTIEVE OPENBAARMAKING. Nu artikel 3.3, tweede lid, van de Woo nog niet in werking is getreden, rust op verweerder nog geen verplichting om het Woo-verzoek en het daarop genomen besluit actief openbaar te maken. Los van de wettelijke regeling voert verweerder sinds 2015 het beleid om afgeronde Wob/Woo-dossiers zonder persoonsgegevens openbaar te maken door deze op een website te plaatsen. I.c. wordt geoordeeld dat het onverenigbaar is met de bedoeling van de Woo om de bestuurlijke aangelegenheid te anonimiseren. Wel moet verweerder bij het publiceren van de stukken er voor het overige zorg voor dragen dat het verzoek niet te herleiden is tot eiser.

[...] 14. De rechtbank stelt vast dat het primaire besluit noch het bestreden besluit een passage bevat over de actieve openbaarmaking van het verzoek van eiser en de beslissing daarop. Of verweerder daartoe verplicht is, is afhankelijk van de vraag wat daarover in de Woo is opgenomen. Artikel 3.3, tweede lid, van de Woo, gaat over documenten die het bestuursorgaan uit eigen beweging openbaar maakt. Daaronder vallen ook Woo-verzoeken, de beslissingen op die verzoeken en de daarbij verstrekte informatie.¹ De rechtbank stelt echter vast dat artikel 3.3., tweede lid, van de Woo, nog niet in werking is getreden. Uit de memorie van toelichting op de Woo volgt dat zolang het tweede lid niet in werking is getreden er geen verplichtingen voor het bestuursorgaan voortvloeien uit de wel in werking getreden overige delen van artikel 3.3 van de Woo.² Dit betekent dat er nog geen verplichting op verweerder rust om het Woo-verzoek en het daarop genomen besluit actief openbaar te maken. Los van de wettelijke regeling voert verweerder sinds 2015 het beleid om afgeronde Wob-dossiers, en sinds 2022 Woo-dossiers, zonder persoonsgegevens openbaar te maken door deze op een website te plaatsen. Dit is aan eiser meegedeeld bij de bevestiging van zijn Woo-verzoek. Daarin is ook aan eiser verzocht om eventuele bedenkingen daartegen kenbaar te maken. Eiser heeft op dat moment geen bedenkingen naar voren gebracht. Het bestreden besluit bevat echter geen besluit over de actieve openbaarmaking van de Woo-stukken op de website van verweerder.

De rechtbank is daarom van oordeel dat de gronden die eiser daartegen richt buiten de omvang van het geding vallen. De rechtbank kan daar dus geen oordeel over geven.

15. Niettemin ziet de rechtbank aanleiding om op het punt van de actieve openbaarmaking van de stukken in te gaan omdat dit met partijen op zitting is besproken. De rechtbank overweegt dat het Woo-verzoek betrekking heeft op – kortgezegd – rapporten van bouwkundige onderzoeken inzake de adressen [adres 1] en [adres 2] in [plaats]. Dat is als zodanig de bestuurlijke aangelegenheid waar het verzoek van eiser op ziet. De rechtbank is van oordeel dat het onverenigbaar is met de bedoeling van de Woo om de bestuurlijke aangelegenheid te anonimiseren. Wel vindt de rechtbank dat verweerder bij het publiceren van de stukken er voor het overige zorg voor moet dragen dat het verzoek niet te herleiden is tot eiser. Dit betekent dat bewoordingen als ‘buurpand’ en ‘buurman’ kritisch moeten worden beoordeeld. Die bewoordingen kunnen immers impliciete aanwijzingen zijn die kunnen leiden tot de identificatie van eiser als indiener van het Woo-verzoek. De stelling van eiser dat de titel “[titel]” ook tot hem te herleiden is, volgt de rechtbank niet. Hoewel het correct is dat deze titel een link heeft met de raadsbrief die eiser op de zitting heeft genoemd, is het de rechtbank niet gebleken dat eiser als persoon door deze titel geïdentificeerd kan worden. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet politiegegevens

JnB 2023, 810

MK ABRS, 13-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3461](#)

minister van Financiën.

Wet politiegegevens (Wpg) 25 lid 1

WET POLITIEGEGEVENS. Artikel 25, eerste lid, van de Wpg moet zo uitgelegd worden dat het [appellant A] en [appellante B] niet zonder meer recht geeft om op kantoor fysieke inzage in de documenten te krijgen. Het is de minister weliswaar toegestaan om op kantoor fysieke inzage te geven, maar hij kan ook volstaan met het geven van een overzicht van de persoonsgegevens, mits dit overzicht in een begrijpelijke vorm en volledig is. Dat betekent dat de minister in beginsel heeft mogen volstaan met het geven van een overzicht van de persoonsgegevens.

[...] Bij besluiten van [...] heeft de minister de verzoeken van [appellant A] en [appellante B] om kennisneming van hen betreffende verwerkte politiegegevens toegewezen.

[...] Heeft de minister mogen volstaan met het geven van een overzicht?

5. De minister heeft in beginsel mogen volstaan met het geven van een overzicht van de persoonsgegevens die door de FIOD zijn verwerkt. Daarvoor is het volgende van belang.

5.1. In artikel 25, eerste lid, van de Wet politiegegevens (hierna: Wpg) staat:

"De betrokkene heeft het recht om (...) uitsluitel te verkrijgen over de verwerking van hem betreffende persoonsgegevens en, wanneer dat het geval is, om die persoonsgegevens in te zien (...)."

Dit artikel is een implementatie van artikel 14 van Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking

van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (hierna: de Richtlijn). Dat betekent dat artikel 25, eerste lid, van de Wpg conform artikel 14 van de Richtlijn moet worden uitgelegd.

5.2. Het is vaste rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie dat voor de uitlegging van een bepaling van het recht van de Europese Unie niet alleen rekening moet worden gehouden met de bewoordingen, maar ook met de context ervan, en met de doelstellingen die worden nagestreefd door de regeling waarvan zij deel uitmaakt en de ontstaansgeschiedenis van de regeling (zie het arrest van 11 april 2019, Tarola, ECLI:EU:C:2019:309, punt 37).

5.3. Omdat de bepalingen van het Unierecht in verschillende talen zijn opgesteld en de verschillende taalversies gelijkelijk authentiek zijn, vereist uitlegging van een bepaling van Unierecht ook een vergelijking van de verschillende taalversies (vgl. het arrest van het Hof van Justitie van 6 oktober 2021, ECLI:EU:C:2021:799, Consorzio, punten 42-44). In de Nederlandse versie van artikel 14 van de Richtlijn wordt gesproken over het 'inzien van persoonsgegevens'. In de Duitse, Engelse en Franse tekst van artikel 14 gaat het over: 'Auskunftsrecht', 'right of access' en 'droit d'accès'. De Duitse, Engelse en Franse taalversies hebben dus een andere strekking dan de Nederlandse tekst, die uit lijkt te gaan van een recht op fysieke inzage.

5.4. Artikel 14 van de Richtlijn moet gelet op de noodzaak van een eenvormige uitlegging van verschillende taalversies, als daartussen verschillen bestaan, worden uitgelegd met inachtneming van de algemene opzet en de doelstelling van de regeling waarvan zij een onderdeel vormt (zie punt 28 van het arrest van het Hof van Justitie van 24 oktober 1996, Kraaijeveld, ECLI:EU:C:1996:404). In dit geval is overweging 43 van de Richtlijn daarvoor van belang. Daarin staat:

" (...) Om aan dit recht te voldoen, volstaat het dat aan de betrokkene in een begrijpelijke vorm een volledig overzicht van die gegevens wordt verstrekt, dat wil zeggen in een vorm die de betrokkene in staat stelt kennis te nemen van deze gegevens en na te gaan of deze juist zijn en overeenkomstig deze richtlijn zijn verwerkt, zodat hij in voorkomend geval de hem uit hoofde van deze richtlijn toegekende rechten kan uitoefenen. Dat overzicht kan worden verstrekt in de vorm van een kopie van de persoonsgegevens die worden verwerkt."

5.5. Gelet op de verschillende taalversies en wat in overweging 43 van de Richtlijn staat, moet artikel 25, eerste lid, van de Wpg zo uitgelegd worden dat het [appellant A] en [appellante B] niet zonder meer recht geeft om op kantoor fysieke inzage in de documenten te krijgen. De wetgever heeft in de geschiedenis van totstandkoming van artikel 25 van de Wpg ook verwezen naar overweging 43 van de Richtlijn (Kamerstukken II, 2017/18, 34 889, nr. 3, blz. 78 e.v.). Het is de minister weliswaar toegestaan om op kantoor fysieke inzage te geven, maar hij kan ook volstaan met het geven van een overzicht van de persoonsgegevens, mits dit overzicht in een begrijpelijke vorm en volledig is. Dat betekent dat de minister in beginsel heeft mogen volstaan met het geven van een overzicht van de persoonsgegevens. De rechtbank is terecht tot hetzelfde oordeel gekomen. Hierna beoordeelt de Afdeling of het overzicht van de persoonsgegevens in een begrijpelijke vorm is opgesteld en of het volledig is.

[...] Hebben [appellant A] en [appellante B] een volledig overzicht gehad?

6. [appellant A] en [appellante B] hebben geen volledig overzicht gehad van hun persoonsgegevens die door de FIOD zijn verwerkt. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet schadefonds geweldsmisdrijven

JnB 2023, 811

MK ABRS, 06-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3372](#)

Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven (hierna: de CSG), appellante.

Wet schadefonds geweldsmisdrijven (Wsg) 3 lid 1 aanhef en onder a

WET SCHADEFONDS GEWELDSMISDRIJVEN. I.c. wordt geoordeeld dat de CSG met recht het beleid voert waarin de opsomming van geweldsmisdrijven waarbij voor primaire slachtoffers ernstig psychisch letsel verondersteld kan worden limitatief is. In een situatie waarin aanvrager getuige was van een geweldsmisdrijf, is het in de regel aan de aanvrager van een uitkering om met objectieve medische informatie aannemelijk te maken dat er ernstig psychisch letsel is als gevolg van het misdrijf. Dit beleid is, mede gelet op het arrest van de Hoge Raad van 28 juni 2022, [ECLI:NL:HR:2022:958](#), redelijk. Indien daarvoor aanleiding bestaat kan de CSG met toepassing van artikel 4:84 van de Awb van het beleid afwijken.

[...] Bij besluit van [...] heeft de CSG aan [wederpartij] een uitkering van € 1000,- (letselcategorie 1) uit het Schadefonds Geweldsmisdrijven (het schadefonds) toegekend omdat zij getuige (waarnemer) is geweest van de moord op haar moeder. [wederpartij] heeft daarbij gehoorschade opgelopen. De CSG heeft de psychische gevolgen van het waarnemen van het misdrijf niet kunnen vaststellen en daarvoor geen uitkering toegekend.

[...] 19. Het beleid van CSG dat ziet op 'vooronderstellen van ernstig psychisch letsel' geldt slechts voor primaire slachtoffers in limitatief opgesomde gevallen en niet voor de secundaire slachtoffers, de 'waarnemers'. In de beleidsbundel staat de paragraaf over het vooronderstellen van ernstig psychisch letsel in een andere paragraaf dan het 'het psychisch letsel door getuige/waarnemer zijn'. Bij secundaire slachtoffers moet het bestaan van ernstig psychisch letsel worden aangetoond.

20. De CSG betoogt terecht dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het geweldsmisdrijf waarvan (ook) [wederpartij] slachtoffer is geworden op één lijn kan worden gesteld met de in par. 1.2.3 van de beleidsbundel limitatief opgesomde geweldsmisdrijven waarbij ernstig psychisch letsel kan worden verondersteld. Hiermee gaat de rechtbank voorbij aan de limitatieve opsomming van geweldsmisdrijven en aan het onderscheid dat wordt gemaakt in de Beleidsbundel tussen primaire en secundaire slachtoffers. Uit de door de rechtbank genoemde uitspraak van de Afdeling van 8 september 2021 volgt niet dat psychisch letsel voorondersteld kan worden bij secundaire slachtoffers.

21. De CSG betoogt ook terecht dat het in de Beleidsbundel gemaakte onderscheid tussen primaire en secundaire slachtoffers en de daarbij behorende beoordeling van psychisch letsel in overeenstemming is met de rechtspraak van de burgerlijke rechter. In het arrest van 28 juni 2022, [ECLI:NL:HR:2022:958](#) stelt de Hoge Raad voorop dat iemand die een ander door zijn onrechtmatige daad doodt of verwondt - afhankelijk van de omstandigheden waaronder die onrechtmatige daad en de confrontatie met die daad of de gevolgen daarvan, plaatsvinden - ook onrechtmatig handelt jegens degene (het 'secundaire slachtoffer') bij wie die confrontatie een hevige emotionele schok teweeg brengt (r.o. 3.4).

De Hoge Raad benadrukt verder dat het recht op schokschade beperkt is tot de schade die volgt uit naar objectieve maatstaven vastgesteld geestelijk letsel (r.o. 3.4 en 3.7). Het moet volgens de Hoge Raad gaan om geestelijk letsel dat gelet op aard, duur en/of gevolgen ernstig is, en in voldoende mate objectiveerbaar. Niet vereist is dat een diagnose van een in de psychiatrie erkend ziektebeeld is gesteld. Voor toewijzing kan voldoende zijn dat de rechter op grond van een rapportage van een

ter zake bevoegde en bekwame deskundige - waarbij gedacht kan worden aan een ter zake bevoegde en bekwame psychiater, huisarts of psycholoog - tot het oordeel komt dat sprake is van geestelijk letsel in de hiervoor bedoelde zin (r.o. 3.7).

22. De CSG voert met recht het beleid waarin de opsomming van geweldsmisdrijven waarbij voor primaire slachtoffers ernstig psychisch letsel verondersteld kan worden limitatief is. In een situatie waarin aanvrager getuige was van een geweldsmisdrijf, is het in de regel aan de aanvrager van een uitkering om met objectieve medische informatie aannemelijk te maken dat er ernstig psychisch letsel is als gevolg van het misdrijf. Dit beleid is, mede gelet op het arrest van de Hoge Raad van 28 juni 2022, redelijk. Indien daarvoor aanleiding bestaat kan de CSG met toepassing van artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht van het beleid afwijken.

Tussentijdse conclusie

23. Het betoog van de CSG slaagt. In de uitspraak van de rechtbank is geen rekening gehouden met het in de beleidsbundel gemaakte onderscheid tussen primaire en secundaire slachtoffers en de geweldsmisdrijven waarbij psychisch letsel voorondersteld kan worden. De Afdeling ziet hierin geen aanleiding om de uitspraak van de rechtbank te vernietigen. Daarbij is het volgende van belang.

[...] 29. De Afdeling is van oordeel dat in het besluit van 10 mei 2023 een erkenning van de CSG besloten ligt dat het besluit van 28 juli 2022 op een verkeerde grondslag berust en dus onrechtmatig is. [wederpartij] is een primair en geen secundair slachtoffer van een misdrijf dat is opgenomen in de limitatieve lijst, vermeld in par. 1.2.3 van de beleidsbundel. Dit betekent dat de rechtbank terecht, zij het op onjuiste gronden, het beroep van [wederpartij] gegrond heeft verklaard, het besluit van 28 juli 2022 heeft vernietigd en de CSG heeft opgedragen een nieuw besluit te nemen. [...]

JnB 2023, 812

Rechtbank Noord-Nederland, 01-09-2023, [ECLI:NL:RBNNE:2023:3673](https://ecli.nl/RBNNE:2023:3673)

Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven, commissie.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 3:42, 4:84

Wet schadefonds geweldsmisdrijven

Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven (Beleidsbundel)

WET SCHADEFONDS GEWELDSMISDRIVEN. Toekenning aanvullende uitkering uit het Schadefonds Geweldsmisdrijven. De beleidswijziging van 15 oktober 2014 is niet conform art. 3:42 van de Awb zoals die gold op 15 oktober 2014, bekend gemaakt. Zowel het beleid van vóór 15 oktober 2014 als het beleid na 15 oktober 2014 wordt op zichzelf niet onredelijk geacht. Verwijzing naar ABRS 12-02-2020, [ECLI:NL:RVS:2020:449](https://ecli.nl/RVS:2020:449). I.c. heeft de commissie ten onrechte niet beoordeeld of naleving van het beleid onevenredige gevolgen heeft voor eiseres gelet op haar persoonlijke omstandigheden en of de commissie daarom van de afwijkingsbevoegdheid ingevolge artikel 4:84 van de Awb gebruik dient te maken.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Terugkeerbesluit

JnB 2023, 813

MK ABRS, 25-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3564](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2008/115/EG 3, 4, 6, 15

TERUGKEERBESLUIT. De staatssecretaris kan een eerder besluit waarin geen land van terugkeer is genoemd op een later moment aanvullen met een aanvullend terugkeerbesluit waarin wel een land van terugkeer wordt genoemd. Daarvoor is niet nodig dat in het eerdere besluit al indicaties zijn verwerkt over het land van terugkeer. De staatssecretaris moet de vreemdeling voor het nemen van het aanvullend terugkeerbesluit in beginsel tijdens een gehoor in de gelegenheid stellen zijn zienswijze naar voren te brengen.

Volstaat een aanvullend terugkeerbesluit?

3.1. Een terugkeerbesluit is de administratieve of rechterlijke beslissing of handeling waarbij wordt vastgesteld dat het verblijf van een onderdaan van een derde land illegaal is of dit illegaal wordt verklaard en een terugkeerverplichting wordt opgelegd of vastgesteld (artikel 3, aanhef en vierde lid, van de Terugkeerrichtlijn).

De Afdeling heeft in de uitspraak van 2 juni 2021 overwogen dat uit punt 115 van het arrest van het Hof van Justitie van 14 mei 2020, FMS e.a., [ECLI:EU:C:2020:367](#) en de weergave daarvan door het Hof in zijn arrest van 24 februari 2021, M e.a., [ECLI:EU:C:2021:127](#), punt 39, volgt dat in een terugkeerbesluit niet alleen moet worden vermeld dat het verblijf van een vreemdeling onrechtmatig is of wordt en dat hij moet terugkeren, maar ook naar welk land de vreemdeling moet terugkeren. Ook heeft de Afdeling geoordeeld dat de uitleg van het Hof niet uitsluit dat in een terugkeerbesluit meer landen van terugkeer worden genoemd. Verder biedt de uitleg van het Hof ruimte om bij meeromvattende beschikkingen die ook een terugkeerbesluit omvatten, het land van terugkeer uit de motivering van de beschikking af te leiden.

De Afdeling heeft in de uitspraak van 2 juni 2021 tot slot overwogen dat de staatssecretaris het ten onrechte niet vermelden van een land van terugkeer in een eerder besluit kan herstellen door alsnog een terugkeerbesluit te nemen waarin hij wel vermeldt naar welk land de vreemdeling moet terugkeren.

3.2. Zoals al vermeld in de inleiding moet nu de vraag worden beantwoord of de staatssecretaris, in aanvulling op het eerdere besluit, kon volstaan met het nemen van een aanvullend terugkeerbesluit met daarin het land van terugkeer of dat hij een geheel nieuw terugkeerbesluit moest nemen. De rechtbank heeft terecht overwogen dat de staatssecretaris kon volstaan met een aanvullend terugkeerbesluit. Dit oordeel wordt hierna toegelicht.

3.3. In het aanvullend terugkeerbesluit van 24 juni 2021 heeft de staatssecretaris vermeld dat hij met dat besluit het eerder genomen besluit verduidelijkt en hij heeft daarin alsnog landen van terugkeer vermeld: Cuba, Zuid-Afrika en Kaapverdië. Anders dan de vreemdeling betoogt, is het niet nodig dat de staatssecretaris in het besluit van 24 juni 2021 opnieuw de vaststelling opneemt dat het verblijf van de vreemdeling onrechtmatig is en dat een terugkeerverplichting wordt opgelegd. De staatssecretaris heeft dat in het eerdere besluit immers al gedaan en dat besluit gold nog op 24 juni 2021. Niet in geschil is namelijk dat de vreemdeling nog niet aan zijn terugkeerverplichting heeft voldaan.

3.4. Het voorgaande laat onverlet dat het de verantwoordelijkheid van de staatssecretaris is om het aanvullend terugkeerbesluit zorgvuldig voor te bereiden en dat hij daarvoor de nodige kennis moet vergaren over de relevante feiten en omstandigheden. Daarbij moet hij ook nagaan of sprake is van gewijzigde omstandigheden die maken dat niet langer kan worden uitgegaan van het eerdere besluit. Dit maakt dat de staatssecretaris de vreemdeling voor het nemen van een aanvullend terugkeerbesluit in beginsel niet alleen moet horen over de voorgenomen aanwijzing van een land van terugkeer, maar ook over de vraag of er sprake is van gewijzigde omstandigheden die relevant zijn voor de (on)rechtmatigheid van het verblijf van de vreemdeling. De vreemdeling kan dan tijdens dat gehoor ook hierover zijn zienswijze naar voren brengen. Op die manier heeft de vreemdeling de mogelijkheid om alle feiten en omstandigheden aan te voeren die relevant zijn voor zijn situatie. Dit stelt de staatssecretaris vervolgens in staat om bij het nemen van een aanvullend terugkeerbesluit rekening te houden met alle relevante elementen. De Afdeling verwijst ter vergelijking naar haar al genoemde uitspraak van 2 juni 2021 en de uitspraak van 28 juni 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:1346](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Asiel

JnB 2023, 814

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlem, 21-09-2023, [ECLI:NL:RBDHA:2023:14235](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2001/55/EG

ASIEL. Pilotzaak beëindiging tijdelijke bescherming derdelanders Oekraïne. Verweerder heeft vastgesteld dat eisers recht op tijdelijke bescherming op grond van richtlijn 2001/55/G eindigt op 4 september 2023. De rechtbank is van oordeel dat verweerder niet de bevoegdheid heeft om eisers tijdelijke bescherming te beëindigen. Naar het oordeel van de rechtbank strekt de beoordelingsmarge van de lidstaten op grond van artikel 7 van de richtlijn niet zover dat zij ook bevoegd zijn de tijdelijke bescherming van personen, aan wie krachtens de facultatieve bepaling tijdelijke bescherming is geboden, weer te beëindigen. Het beroep is gegrond.

JnB 2023, 815

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, 15-09-2023, [ECLI:NL:RBDHA:2023:14523](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 30 lid 1

ASIEL. Dublin. Frankrijk. Verweerder dient het risico van tijdelijk geen opvang kunnen krijgen, af te zetten tegen het gegeven dat eiseres een alleenstaande vrouw is met een baby, en daardoor als kwetsbaar moet worden beschouwd. Verweerder dient te onderzoeken wat een feitelijke overdracht aan Frankrijk voor eiseres en haar baby zal betekenen. Beroep gegrond.

[Naar inhoudsopgave](#)

Richtlijnen en verordeningen

JnB 2023, 816

MK ABRS, 21-09-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3569](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Verordening (EU) Nr. 604/2013 20 lid 2, 23 lid 2

DUBLINVERORDENING. Een loopbrief kan worden beschouwd als een door een overheidsinstantie opgesteld document dat als bewijs geldt dat een vreemdeling om internationale bescherming heeft verzocht. Omdat een loopbrief wordt afgegeven bij de aanmeldbalie van de IND, is de instantie die belast is met de uitvoering van de verplichtingen die uit de Dublinverordening voortvloeien, te weten de IND, hiermee langs die weg bekend. Dit betekent dat een vreemdeling ten tijde van de afgifte van een loopbrief geacht wordt een verzoek om internationale bescherming in de zin van artikel 20, tweede lid, van de Dublinverordening te hebben ingediend. In zoverre komt de Afdeling terug van haar eerdere rechtspraak hierover.

Het geschil

5. [...] In hoger beroep is uitsluitend in geschil wanneer de termijn bedoeld in artikel 23, tweede lid, van de Dublinverordening is aangevangen. Daartoe is van belang de vraag wanneer een verzoek om internationale bescherming in de zin van artikel 20, tweede lid, van de Dublinverordening is ingediend. [...]

Rechtspraak van de Afdeling

7. [...] Uit die uitspraken volgt dat op grond van artikel 20, tweede lid, van de Dublinverordening moet worden uitgegaan van de formele indiening van een verzoek om internationale bescherming door middel van het daartoe geëigende formulier als handeling die de in de Dublinverordening vervatte termijnen doet aanvangen.

Het arrest Mengesteab

8. In het arrest van 26 juli 2017, Mengesteab, [ECLI:EU:C:2017:587](#), punt 103, heeft het Hof van Justitie overwogen dat artikel 20, tweede lid, van de Dublinverordening aldus moet worden uitgelegd dat een verzoek om internationale bescherming wordt geacht te zijn ingediend wanneer een door een overheidsinstantie opgesteld document dat geldt als bewijs dat een derdelander om internationale bescherming heeft verzocht, is ontvangen door de instantie die is belast met de uitvoering van de verplichtingen die uit genoemde verordening voortvloeien en in voorkomend geval ook wanneer alleen de belangrijkste inlichtingen in een dergelijk document, maar niet het document zelf of een afschrift daarvan, door die instantie zijn ontvangen.

8.1. Uit punt 28 van dit arrest volgt dat het in de zaak die voorlag in het arrest, ging om een aan een vreemdeling afgegeven document waaruit blijkt dat hij zich als asielzoeker heeft aangemeld. Dit document wordt afgegeven aan een vreemdeling die de wens heeft geuit om asiel te krijgen, maar nog geen asielverzoek heeft ingediend. Het document bevat de persoonsgegevens van de vreemdeling, is voorzien van een foto van de vreemdeling en vermeldt het opvangcentrum waarnaar de vreemdeling zich onverwijld dient te begeven om zijn asielverzoek in te dienen.

De zogenoemde loopbrief

9. De staatssecretaris heeft in zijn schriftelijke reactie uiteengezet dat de zogenoemde loopbrief, die in de voorliggende zaak aan de orde is, door een medewerker registratie van de aanmeldbalie van de IND in Ter Apel wordt afgegeven wanneer een vreemdeling zich voor het eerst daar aanmeldt. Deze medewerker registreert de vreemdeling in het systeem genaamd Smartflow. Daarin

worden onder meer de naam van de vreemdeling, een foto van de vreemdeling, zijn nationaliteit, geslacht, geboortedatum, datum van aanmelding en bijzonderheden vermeld die relevant zijn voor de ketenpartners. Op de loopbrief staan de gegevens zoals die in Smartflow zijn geregistreerd. De loopbrief heeft volgens de staatssecretaris ten doel een vreemdeling door het proces te leiden. Voor een vreemdeling is het daarmee duidelijk waar hij fysiek moet zijn en welk onderdeel van het proces aan bod is, aldus de staatssecretaris.

9.1. Naar het oordeel van de Afdeling is de loopbrief, gelet op de gegevens op de loopbrief, naar zijn aard vergelijkbaar met het document in de zaak die voorlag in het arrest Mengesteab. Op het punt dat de staatssecretaris zich op het standpunt stelt dat een loopbrief niet het karakter heeft van een proces-verbaal of een officieel rapport als aan de orde in het arrest Mengesteab, heeft het Hof in het arrest Mengesteab uiteengezet dat de door de Uniewetgever gebruikte bewoordingen duidelijk verwijzen naar een door de autoriteiten opgesteld document, maar geen precisering bevatten van de procedure die voor de opstelling van dit document moet worden gevolgd of de inlichtingen die dit moet bevatten. Niet in alle taalversies van de Dublinverordening staat ook dat het moet gaan om een proces-verbaal zoals in de Duitse en Nederlandse versie. In punt 97 van het arrest Mengesteab heeft het Hof vervolgens geconcludeerd dat een door een overheidsinstantie opgesteld document dat geldt als bewijs dat een vreemdeling om internationale bescherming heeft verzocht, moet worden beschouwd als een proces-verbaal in de zin van artikel 20, tweede lid, van de Dublinverordening. De stelling van de staatssecretaris dat een loopbrief een ander doel heeft dan het dienen als bewijs dat verzocht is om internationale bescherming, volgt de Afdeling evenmin. Een loopbrief wordt immers verstrekt aan een vreemdeling nadat hij zich, wegens zijn asielwens, als asielzoeker heeft aangemeld bij de balie van de IND in Ter Apel. De IND, de instantie die belast is met de uitvoering van de verplichtingen die uit de Dublinverordening voortvloeien, is langs die weg hiermee bekend. Een loopbrief kan, gelet hierop, ook als bewijs worden aangemerkt dat verzocht is om internationale bescherming. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat op de loopbrief ook is vermeld 'eerste aanvraag'. Dat er in de wet geen bepaling is opgenomen zoals in de Duitse asielwet, waarin staat dat aan een vreemdeling die de wens heeft geuit om asiel te krijgen, maar nog geen asielverzoek heeft ingediend, onverwijld een document wordt afgegeven waaruit blijkt dat hij zich als asielzoeker heeft aangemeld, doet hieraan niet af. Immers, uit de uiteenzetting van de staatssecretaris blijkt duidelijk dat een loopbrief aan een vreemdeling wordt verstrekt bij aanmelding in Ter Apel als asielzoeker voordat een formeel asielverzoek is ingediend. Een loopbrief is dan ook wat de functie betreft vergelijkbaar met het document in de zaak die voorlag in het arrest Mengesteab.

De Afdeling is, gelet op het voorgaande, van oordeel dat een loopbrief kan worden beschouwd als een door een overheidsinstantie opgesteld document dat als bewijs geldt dat een vreemdeling om internationale bescherming heeft verzocht. Omdat een loopbrief wordt afgegeven bij de aanmeldbalie van de IND, is de instantie die belast is met de uitvoering van de verplichtingen die uit de Dublinverordening voortvloeien, te weten de IND, hiermee langs die weg bekend. Dit betekent dat een vreemdeling ten tijde van de afgifte van een loopbrief geacht wordt een verzoek om internationale bescherming in de zin van artikel 20, tweede lid, van de Dublinverordening te hebben ingediend. In zoverre komt de Afdeling terug van haar eerdere rechtspraak hierover (onder meer de uitspraken van 30 april 2014, [ECLI:NL:RVS:2014:1697](#), en 24 juni 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:1833](#)).

JnB 2023, 817

HvJEU (Eerste kamer), 21-09-2023, [ECLI:EU:C:2023:683](#)

E., S.

Verordening (EU) 604/2013 2 I

DUBLINVERORDENING. Artikel 2, onder I), van verordening (EU) nr. 604/2013

[Dublinverordening] moet aldus worden uitgelegd dat een door een lidstaat op grond van het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer, gesloten te Wenen op 18 april 1961 en in werking getreden op 24 april 1964, verstrekte diplomatieke kaart een „verblijfstitel” in de zin van die bepaling is.

Naar aanleiding van dit arrest heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een [persbericht](#) uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)